

**STRATEGIA INWESTYCYJNA Z BIZNESPLANEM
WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH
DLA DZIAŁANIA 1.5 POŻYCZKI NA ROZWÓJ TURYSTYKI
W PROGRAMIE FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA POLSKI WSCHODNIEJ 2021-2027**

14 września 2023 roku

Spis treści

Wstęp	7
1. Biznesplan	8
1.1 Informacje o Beneficjencie.....	8
1.2 Doświadczenie BGK.....	9
1.3 Uprawnienia podmiotu wdrażającego IF	10
1.4 Informacje o Projekcie	13
1.5 Ostateczni odbiorcy	16
1.6 Otoczenie zewnętrzne.....	22
1.6.1 Sytuacja gospodarcza	22
1.6.2 Wyzwania klimatyczne	24
1.6.3 Komplementarność i konkurencyjność oferty instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021-2027	24
1.7 Efekt dźwigni	26
1.8 Zarządzanie Projektem.....	27
1.8.1 Zespół i podział zadań	27
1.8.2 Zarządzanie ryzykiem	29
1.8.3 Monitoring i sprawozdawczość.....	30
1.8.4 Kontrola i nadzór.....	32
1.8.5 Księgowość.....	33
1.8.6 Informacja i promocja	34
2 Strategia inwestycyjna	34
2.1 Kierunki interwencji	34
2.2 Montaż finansowy, zarządzanie środkami	35
2.3 Szczegółowy opis Produktów finansowych.....	35
2.4 Model wdrażania Instrumentu Finansowego	39
2.5 Wynagrodzenie w ramach Projektu	40
2.6 Rezultaty wdrażania Instrumentów Finansowych	40
2.7 Ponowne wykorzystanie środków	44
2.8 Polityka Wyjścia	44
2.9 Założenia dotyczące aktualizacji lub zmiany Strategii Inwestycyjnej.....	45
3. Załączniki	45

Słownik skrótów i pojęć

Alokacja – kwota środków z EFRR przeznaczona na nabór

BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego;

CS – Cel szczegółowy;

CP – Cel polityki;

Dofinansowanie – dofinansowanie, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy wdrożeniowej - finansowanie UE lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa, przyznane na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu, lub ze środków funduszy celowych o ile tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu;

Deklarowany Wkład – wkład finansowy na rzecz instrumentów finansowych, stanowiący dofinansowanie Projektu, wnoszony do Funduszu Powierniczego przez IZ w ramach Programu z EFRR i wypłacany z budżetu środków europejskich;

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;

FEPW – Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027;

Fundusz Powierniczy – fundusz, o którym mowa w art. 2 pkt 20 Rozporządzenia Ogólnego, ustanowiony przez BGK w celu realizacji Umowy;

Fundusz Szczegółowy – fundusz, o którym mowa w art. 2 pkt 21 Rozporządzenia Ogólnego, ustanowiony przez Partnera Finansującego w ramach danej Umowy Operacyjnej;

Instrument Finansowy, IF – oznacza formę wsparcia udzielanego Ostatecznym Odbiorcom, zgodnie z art. 2 pkt 16 Rozporządzenia Ogólnego;

Inwestycja Końcowa – oznacza przedsięwzięcie realizowane przez Ostatecznego Odbiorcę, na które przeznaczone jest wsparcie w postaci Produktu Finansowego udzielane na podstawie Umowy Inwestycyjnej;

Instytucja Zarządzająca/IZ – Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 – minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, którego obsługę w zakresie realizacji FEPW zapewnia komórka organizacyjna w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, odpowiedzialny za przygotowanie i realizację FEPW;

KPO – Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności;

Krajowe współfinansowanie – jakiekolwiek krajowe publiczne lub prywatne współfinansowanie na rzecz instrumentu finansowego, o którym mowa w art. 59 ust. 8 Rozporządzenia Ogólnego, w tym Krajowe współfinansowanie Funduszu Powierniczego;

Krajowe współfinansowanie Funduszu Powierniczego – środki będące w dyspozycji ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego udostępnione BGK w celu zapewnienia Krajowego współfinansowania w Projekcie, wnoszone do Funduszu Powierniczego zgodnie z umową, z przeznaczeniem na udzielanie wsparcia na rzecz Ostatecznych Odbiorców;

Makroregion Polski Wschodniej, Makroregion, Polska Wschodnia – zakres terytorialny realizacji interwencji w ramach Programu obejmujący obszar województw: lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego oraz region statystyczny mazowiecki regionalny (część województwa mazowieckiego – bez Warszawy i dziewięciu otaczających ją powiatów);

MŚP – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa;

Nabór – okres, w którym wnioskodawcy mogą składać wnioski o dofinansowanie;

Ocena ex ante – Ocena realizacji „Strategii inwestycyjnej” w instrumencie Przedsiębiorcza Polska Wschodnia – Turystyka wraz z oceną ex ante możliwości wsparcia branży turystycznej w formie instrumentów finansowych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027;

Odpowiednie Regulacje – wszystkie unijne i krajowe przepisy, regulacje i akty prawa, w tym między innymi Rozporządzenie Ogólne oraz wszelkie dokumenty programowe, wytyczne, instrukcje, rekomendacje wydane na podstawie przepisów prawa przez Komisję Europejską, ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, inne polskie ministerstwa oraz Instytucję Zarządzającą, mające zastosowanie do realizacji Projektu i wnioskodawcy/beneficjenta;

Okres Kwalifikowalności – okres, w którym mogą być ponoszone Wydatki Kwalifikowalne w ramach Projektu, zgodnie z Rozporządzeniem Ogólnym;

Opłaty za zarządzanie – opłaty należne BGK w związku z realizacją Projektu;

Ostateczny Odbiorca – podmiot otrzymujący wsparcie za pośrednictwem Produktu Finansowego w ramach Umowy Inwestycyjnej na Inwestycję Końcową;

PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;

Partner Finansujący – podmiot wdrażający instrument finansowy w rozumieniu art. 2 pkt 22 Rozporządzenia Ogólnego, w tym bank, instytucja finansowa, fundusz inwestycyjny (włączając jednostki specjalnego przeznaczenia) lub inny podmiot, publiczny lub prywatny, wybrany przez BGK zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie w celu wdrażania Funduszu Szczegółowego;

Podmiot wdrażający instrument finansowy – na podstawie art. 2 pkt 22 Rozporządzenia ogólnego, oznacza podmiot prawa publicznego lub prywatnego realizujący zadania funduszu powierniczego lub funduszu szczegółowego;

Podmiot wdrażający fundusz powierniczy – Bank Gospodarstwa Krajowego;

PPW-T – Przedsiębiorcza Polska Wschodnia-Turystyka;

Produkt Finansowy – środek wsparcia finansowego mogący przybrać formę pożyczki lub pożyczki z dotacją w ramach instrumentu finansowego, zgodny z parametrami określonymi w Strategii Inwestycyjnej z Biznesplanem, oferowany przez Partnera Finansującego na rzecz Ostatecznych Odbiorców na warunkach określonych w Umowie Operacyjnej;

Program/FEPW – program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027;

Projekt – przedsięwzięcie zgłoszone przez BGK we wniosku o dofinansowanie, stanowiące operację w rozumieniu art. 2 pkt 4 lit. b Rozporządzenia Ogólnego;

Rachunki Funduszy – łączne określenie rachunków, które BGK otwiera osobno dla każdego Projektu jako wydzielony blok finansowy w celu realizacji Umowy;

RMR – region mazowiecki statystyczny regionalny;

Rozporządzenie Ogólne – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231/159 z dnia 30 czerwca 2021 r.);

Standardy dostępności – Standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027 stanowiące załącznik do Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027;

Strategia/Strategia Inwestycyjna – Strategia Inwestycyjna z Biznesplanem wdrażania Instrumentów Finansowych dla Działania 1.5 Pożyczki na rozwój turystyki w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027;

System SL2021 – aplikacja wspierająca realizację Projektu, wchodząca w skład Centralnego systemu teleinformatycznego (CST2021), tj. systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 2 pkt 29 Ustawy wdrożeniowej;

SZOP – Szczegółowy Opis Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027;

UE – Unia Europejska;

Umowa – umowa o dofinansowanie wdrażana na mocy art. 59 ust. 5 Rozporządzenia ogólnego;

Umowa Inwestycyjna – umowa zawarta pomiędzy Partnerem Finansującym a Ostatecznym Odbiorcą w celu wsparcia Inwestycji Końcowej z wykorzystaniem Produktu Finansowego;

Umowa o dofinansowanie – umowa, o której mowa w art. 2 pkt 32 lit. a) ustawy wdrożeniowej - umowa zawarta między właściwą instytucją a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania, zawierająca co najmniej elementy, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy

o finansach publicznych, spełniająca warunki, o których mowa w art. 59 ust. 5 lit. a) Rozporządzenia ogólnego, określająca zasady i warunki wkładów z programu do instrumentów finansowych zawierana między IZ i podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy;

Umowa Operacyjna – umowa zawarta pomiędzy BGK a Partnerem Finansującym w celu wdrażania Funduszu Szczegółowego;

Ustawa wdrożeniowa – Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079)

Wkład z Programu – wkład, o którym mowa w art. 2 pkt 19 Rozporządzenia Ogólnego, wnoszony w ramach Projektu;

Wpłacony Wkład – łączna kwota Deklarowanego Wkładu, którą Instytucja Zarządzająca wpłaci na Rachunek Funduszu, wskazany w Umowie;

Wniosek o Płatność – właściwy wniosek o płatność w rozumieniu art. 29 ust. 1 Ustawy wdrożeniowej;

Wydatki Kwalifikowalne – wydatki w rozumieniu art. 68 Rozporządzenia Ogólnego, ponoszone w ramach Projektu;

Zasoby Funduszu – oznaczają Wpłacony Wkład, Krajowe współfinansowanie Funduszu Powierniczego, Zasoby Zwrócone i inne środki znajdujące się na Rachunkach Funduszy, w tym odsetki i inne zyski wygenerowane w wyniku gospodarowania tymi środkami;

Zasoby Zwrócone – środki zwrócone do Funduszu Powierniczego po ich wykorzystaniu przez Ostatecznych Odbiorców w ramach Instrumentów Finansowych, przypisane do Wpłaconego Wkładu, w tym zwroty kapitału oraz wszelkie przychody i inne wygenerowane wpływy, w tym odsetki, opłaty gwarancyjne lub poręczeniowe, dywidendy, zyski kapitałowe.

Wstęp

W niniejszym dokumencie zostały przedstawione biznesplan i strategia inwestycyjna projektu realizowanego w ramach Działania 1.5 Pożyczki na rozwój turystyki w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027. Dokument został podzielony na dwie części. W pierwszej części stanowiącej biznesplan zostały przedstawione informacje na temat Projektu, Beneficjenta, otoczenia zewnętrznego projektu, efektu dźwigni. Druga część dokumentu to Strategia inwestycyjna określająca podstawowe parametry, obszary i elementy odnoszące się do realizacji Projektu, między innymi takie jak: założenia produktowe, podmioty zaangażowane we wdrażanie, system dystrybucji, źródła finansowania, a także wskaźniki właściwe do osiągnięcia w ramach wdrażania Strategii i realizacji Projektu. Jako elementy biznesplanu należy traktować również przedstawione w Strategii inwestycyjnej informacje odnoszące się do sposobu realizacji Projektu i podejmowanych działań w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów projektu i celów Działania Strategia oraz biznesplan są wśród wymienionych w załączniku X do Rozporządzenia Ogólnego elementów umowy o dofinansowanie, która zgodnie z art. 59 ust. 5 tego rozporządzenia zostanie zawarta między IZ a BGK po zakończeniu procedury naboru i oceny.

Niniejszy dokument został przygotowany przez Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie „Ocena realizacji „Strategii inwestycyjnej” w instrumencie Przedsiębiorcza Polska Wschodnia – Turystyka wraz z oceną ex ante możliwości wsparcia branży turystycznej w formie instrumentów finansowych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027. Dokument ten sporządzono zgodnie z regulacjami zawartymi w Rozporządzeniu Ogólnym (art. 58 ust. 3). Wskazane w ocenie ex ante wnioski, rekomendacje i propozycja produktu finansowego, jak również sposobów jego wdrożenia, wykorzystano do opracowania Strategii Inwestycyjnej.

Tworząc niniejszy dokument uwzględniono odpowiednie akty normatywne, jak i dokumenty programowe obowiązujące na poziomie Unii Europejskiej, w Polsce oraz na poziomie regionalnym.

1. Biznesplan

1.1 Informacje o Beneficjencie

Bank Gospodarstwa Krajowego jest państwowym bankiem rozwoju, którego misją jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz sektora publicznego w realizacji jego zadań. BGK jest partnerem finansowym aktywnie wspierającym przedsiębiorczość i efektywne wykorzystywanie programów rozwojowych. Jest jednocześnie inicjatorem i uczestnikiem współpracy między biznesem, sektorem publicznym i instytucjami finansowymi. Bank odgrywa znaczącą rolę, wraz z innymi instytucjami rozwoju, w realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, przyjętej przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 roku, która jest kluczowym dokumentem rządowym w średnio- i długofalowej polityce gospodarczej. Siedziba Beneficjenta mieści się w Warszawie.

Bank realizuje swoją strategię w następujących obszarach działalności:

- dystrybucja środków unijnych;
- gwarancje i poręczenia;
- finansowanie innowacyjności;
- wspieranie eksportu;
- finansowanie dużych inwestycji;
- ekspansja zagraniczna;
- finanse publiczne

W ofercie BGK aktualnie znajduje się szeroka gama produktów dla przedsiębiorców z sektora MŚP. Są to m.in. kredyty inwestycyjne i obrotowe, kredyty na wdrożenie innowacji technologicznych, linie kredytowe ze środków zagranicznych instytucji rozwojowych czy kredyty na realizację przedsięwzięć dofinansowanych ze środków unijnych. Przedsiębiorcy korzystają aktualnie również z bogatej oferty produktów o charakterze gwarancyjnym, takich jak poręczenia i gwarancje w ramach działalności własnej Wnioskodawcy czy w ramach różnego rodzaju programów publicznych a także portfelowych linii gwarancyjnych i poręczeniowych, w tym również z regwarancją. Wnioskodawca w swojej ofercie posiada również produkt dedykowany funduszom poręczeniowym w postaci reporęczeniem portfela ich transakcji.

Zgodnie z art. 44 ust. 2 pkt 3 ustawy wdrożeniowej, projekty realizowane w formie instrumentu finansowego mogą być wybrane w sposób niekonkurencyjny. Jednocześnie warunkiem do dokonania wyboru do dofinansowania wyżej wskazanego projektu jest jednoznaczne zidentyfikowanie Wnioskodawcy, który będzie wdrażał instrument finansowy. Rozdzielenie procesu wyboru beneficjenta od procesu wyboru projektu do dofinansowania pozwala uczynić zadość wymogom Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE w zakresie wyboru podmiotów świadczących usługi finansowe.

Rozporządzenie ogólne, poprzez zapisy w preambule (motyw 53) zapewnia Instytucji Zarządzającej możliwość zdecydowania o najodpowiedniejszym wariantcie wdrażania instrumentów finansowych w celu zaspokojenia szczególnych potrzeb województwa. Mając na względzie dotychczasową efektywną współpracę obejmującą wdrażanie instrumentów finansowych na obszarze Makroregionu

Polski Wschodniej w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski wschodniej na lata 2007-2013 oraz Projektu „Przedsiębiorcza Polska Wschodnia – Turystyka”, a także zbieżność celu i charakteru ww. projektów z FEPW wszczęto procedurę mającą na celu powierzenie BGK zadań wdrożeniowych na podstawie art. 59 ust. 3 lit. c) Rozporządzenia ogólnego. W związku z tym, że BGK spełnia wszystkie wymogi określone w art. 59 ust. 3 lit. c) Rozporządzenia ogólnego (szczegółowe uzasadnienie w pkt 1.3 Strategii) Instytucja Zarządzająca FEPW powierzyła Bankowi zadanie wdrażania instrumentu pożyczkowego w ramach FEPW – Działanie 1.5. Pożyczki na rozwój turystyki.

BGK jest bankiem państwowym, realizującym zadania publiczne, w tym rządowe programy społeczno-gospodarcze oraz samorządności lokalnej i rozwoju regionalnego, co wynika wprost, z przepisów konstytuujących go. W aktualnym brzmieniu art. 5 ust. 2a ustawy o BGK, uwzględniona została rola Banku, jako podmiotu wdrażającego instrument finansowy lub fundusz funduszy w ramach perspektywy 2014-2020, a w konsultacjach znajduje się obecnie zmiana do tej ustawy, za sprawą której ujęta zostanie tożsama rola Banku dla perspektywy 2021-2027.

Rolę BGK, jako instytucji finansowej o szczególnym znaczeniu dla państwa, której działalność opiera się na formalnoprawnych przesłankach uregulowanych ustawowo, zauważa ponadto Europejski Bank Centralny w ramach swoich opinii, w tym w sprawie zmian przepisów regulujących działalność BGK (CON/2010/70), czy roli BGK w dobie konsolidacji finansów publicznych.

1.2 Doświadczenie BGK

Obszar dystrybucji środków unijnych jest jedną z kluczowych kompetencji BGK. BGK posiada bogate doświadczenie we wdrażaniu instrumentów finansowych współfinansowanych ze środków europejskich.

Do realizacji Projektu BGK wykorzysta doświadczenia i zasoby, które były wykorzystywane m.in. do obsługi projektów perspektywy finansowej 2007-2013 i 2014-2020 – Inicjatywa JEREMIE (6 regionów), Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej (5 województw), inicjatywa JESSICA (3 województwa), projekty na utworzenie funduszy funduszy w ramach regionalnych programów operacyjnych (15 województw), projekt Przedsiębiorcza Polska Wschodnia-Turystyka i Fundusz Pożyczkowy Wsparcia Płynności MSP w ramach POIR. Wszystkie wyżej wskazane projekty dotyczą wdrażania instrumentów finansowych, w tym pożyczkowych dedykowanych przedsiębiorcom.

Ponadto Bank odpowiada m.in. za wdrożenie Kredytu na innowacje technologiczne oraz Gwarancji Biznesmax finansowane ze środków POIR.

W perspektywie finansowej UE na lata 2007-2013 BGK pełnił rolę menedżera funduszy w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 (PO RPW) – Działanie I.2 Instrumenty inżynierii finansowej. BGK realizował projekt pn. „Reporęczenia i pożyczki szansą na zwiększenie finansowania zewnętrznego MSP. Instrumenty wsparcia funduszy poręczeniowych i pożyczkowych w Polsce Wschodniej”. Na ten cel przeznaczono 199,16 mln zł, z czego dofinansowanie EFRR wyniosło 169,29 mln zł. W ciągu 7 lat realizacji projektu wsparciem o wartości prawie 352,8 mln zł, objęto 3680 MŚP. Fundusze pożyczkowe udzieliły 3454 pożyczek, natomiast fundusze poręczeniowe 226 poręczeń.

Zgodnie z art. 98 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2014 poz. 1146 z późn. zm.), Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego zdecydował o ponownym wykorzystaniu środków finansowych pochodzących z wkładu wniesionego w ramach PO RPW do instrumentów inżynierii finansowej, po wykonaniu zobowiązań wynikających z zawartej umowy o dofinansowanie. Zgodnie z art. 78 ust. 7 rozporządzenia nr 1083/2006/WE środki te miały zostać wykorzystane, jako środki publiczne na instrumenty inżynierii finansowej dla małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce Wschodniej. W celu zwiększenia efektywności instrumentów inżynierii finansowej zaproponowana została tematyczna koncentracja wsparcia – wsparcie branży turystycznej i okołoturystycznych. W latach 2016 – 2023 (do dnia sporządzenia niniejszego dokumentu) w ramach realizowanego przez BGK projektu „Przedsiębiorcza Polska Wschodnia – Turystyka” udzielono 1090 Pożyczek na rozwój turystyki o łącznej wartości ponad 210 mln zł (w tym ponad 200 mln wkładu z projektu), ze wsparcia skorzystało 968 przedsiębiorców. Pożyczka na rozwój turystyki z PPW-T umożliwiła mikro-, małym i średnim firmom realizującym inwestycje w branży turystycznej lub okołoturystycznej na terenie Polski Wschodniej sfinansowanie przede wszystkim wydatków inwestycyjnych. W okresie realizacji projektu PPW-T dużym wyzwaniem dla branży turystycznej był czas pandemii, kiedy ze względu na nałożone ograniczenia w prowadzeniu działalności firmy z tej branży potrzebowały szczególnej pomocy. We współpracy z MFiPR BGK zmienił warunki korzystania ze wsparcia na jeszcze korzystniejsze, aby firmom łatwiej było spłacać zaciągnięte zobowiązania i jednocześnie by mogły w całości przeznaczyć środki na bieżące cele, aby utrzymać płynność finansową. Zdaniem przedstawicieli instytucji zaangażowanych we wdrażanie Strategii PPW-T biorących udział w przeprowadzonym na potrzeby oceny ex ante badaniu, oferowane przedsiębiorcom MŚP wsparcie zostało w wysokim stopniu dostosowane do ich potrzeb. Biorąc pod uwagę powyższe, jak również rozpoznawalność produktu Pożyczka na rozwój turystyki, podczas badania rekomendowano kontynuowanie wsparcia w dotychczasowej formie. Również Pośrednicy Finansowi wskazywali, że zapotrzebowanie na wsparcie nadal jest bardzo duże, w związku z czym powinno być ono kontynuowane. Wskazywano, że projekt PPW-T odpowiada na potrzeby luki finansowej dotyczącej zwłaszcza mikro i małych przedsiębiorców, dla których banki komercyjne nie mają często atrakcyjnych instrumentów wsparcia.

1.3 Uprawnienia podmiotu wdrażającego IF

Bank Gospodarstwa Krajowego spełnia wszystkie wymogi określone w art. 59 ust. 3 lit. c) Rozporządzenia ogólnego, tj.:

1. brak bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy przepisów prawa krajowego, zgodnie z Traktatami, oraz niewywierających decydującego wpływu na dany bank lub daną instytucję, oraz z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego, które nie wpływają na decyzje w zakresie bieżącego zarządzania instrumentem finansowym wspieranym z Funduszy;
2. funkcjonowanie w ramach mandatu z zakresu polityki publicznej przyznanego przez odpowiednią instytucję państwa członkowskiego na poziomie krajowym lub regionalnym, który to mandat obejmuje prowadzenie – jako całość lub część działalności – działań na rzecz rozwoju gospodarczego przyczyniających się do realizacji celów Funduszy;
3. prowadzenie – jako całość lub część działalności – działań na rzecz rozwoju gospodarczego przyczyniające się do realizacji celów Funduszy w regionach, obszarach polityki lub sektorach,

w odniesieniu do których dostęp do finansowania ze źródeł rynkowych nie jest ogólnie dostępny lub nie jest wystarczający;

4. prowadzenie działań, których głównym celem nie jest maksymalizowanie zysków, ale zapewnienie stabilności finansowania swojej działalności w długiej perspektywie;
5. zapewnienie, aby bezpośrednie udzielenie zamówienia, nie przynosiło żadnych bezpośrednich lub pośrednich korzyści działalności komercyjnej za pomocą odpowiednich środków zgodnie z mającym zastosowanie prawem;
6. podleganie nadzorowi niezależnej instytucji zgodnie z mającym zastosowanie prawem.

Ad 1.

W BGK brak jest udziałowców prywatnych a jedynym właścicielem jest Państwo. Brak też w banku udziału kapitału prywatnego. Rozporządzenie Ministra Rozwoju w sprawie nadania statutu Bankowi Gospodarstwa Krajowego z dnia 16 września 2016 r. w § 31 i następnych wskazuje fundusze banku i brak tam środków prywatnych. Tym samym BGK spełnia analizowaną przesłankę.

Ad 2.

BGK funkcjonuje w ramach mandatu z zakresu polityki publicznej i mandat ten został mu przyznany z mocy ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego. Ulokowanie w gronie instytucji, który taki mandat posiadają wynika m.in. z przytoczonego już wcześniej art. 5 ust. 2a ustawy o BGK, ale także z art. 2 ust. 5 zgodnie z którym BGK należy do systemu instytucji rozwoju, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1010 i 2219).

Zadania BGK (przyznany bankowi mandat wg słownictwa art. 59 ust 3 rozporządzenia 1060/21) obejmują, jako część jego działalności, prowadzenie działań na rzecz rozwoju gospodarczego przyczyniających się do realizacji celów funduszy; zgodnie z ustawą o systemie instytucji rozwoju – instytucje te, a więc także BGK, realizują zadania w obszarze wsparcia lub usług świadczonych przedsiębiorcom. Art. 4 ustawy o BGK wskazuje w sposób jednoznaczny, że jego celem jest realizowanie programów społeczno-gospodarczych z wykorzystaniem środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz międzynarodowych instytucji finansowych, a także innych programów wspierających inwestycje infrastrukturalne, oraz rozwój sektora mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Wszystkie te działania, w tym realizowane w ramach zarządzania instrumentami finansowymi wsparcie przedsiębiorstw z sektora MSP jest jednym z zasadniczych celów Funduszy UE. Pojawia się ono w zdecydowanej większości programów wsparcia i jest jednym z priorytetów polityki spójności. BGK spełnia więc analizowaną przesłankę.

Ad 3.

BGK na podstawie ustaw przywołanych powyżej, prowadząc działania na rzecz wsparcia przedsiębiorstw wspiera rozwój gospodarczy, przyczyniając się do realizacji celów Funduszy w obszarach polityki lub sektorach, w odniesieniu do których dostęp do finansowania ze źródeł rynkowych nie jest ogólnie dostępny lub nie jest wystarczający.

Z przytaczanych wyżej informacji przedstawianych przez Komisję Europejską wynika, że dostęp sektora MSP do rynkowego finansowania nie jest w pełni wystarczający stąd konieczność tworzenia programów wsparcia. Uczestnictwo BGK w ich realizacji wskazuje na działanie w sektorach lub regionach, których dotyczy analizowana przesłanka. Prowadząc takie ustawowo określone i faktycznie wykonywane działania (np. w trwającej ciągle perspektywie finansowej, jako Menadżer Funduszy) BGK spełnia analizowaną przesłankę art. 59 ust 3 rozporządzenia.

Ad 4.

Ustawa o BGK określa, że do podstawowych celów działalności BGK należy wspieranie polityki gospodarczej Rady Ministrów, rządowych programów społeczno- gospodarczych, programów samorządności lokalnej i rozwoju regionalnego, obejmujących w szczególności projekty:

- realizowane z wykorzystaniem środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz międzynarodowych instytucji finansowych.
- infrastrukturalne,
- związane z rozwojem sektora mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców

w tym realizowane z wykorzystaniem środków publicznych.

Przepisy dalsze – art. 4a i 6a określając zadania BGK, zasady finansowania działalności Banku (pozyskiwania środków), a także zasady i cele ich wykorzystywania, wskazują (i nie wymaga to szczegółowej analizy), że głównym celem działalności BGK jest wykonywanie zadań nałożonych nań ustawą, a nie maksymalizacja zysku. Jednocześnie zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju w sprawie nadania statutu Bankowi Gospodarstwa Krajowego z dnia 16 września 2016 r. – § 31 stabilność finansowa jest zapewniana przez przekazywanie na fundusz statutowy corocznych odpisów z zysku netto Banku oraz środków pieniężnych i innych składników majątkowych wnoszonych przez Skarb Państwa.

BGK spełnia więc przesłankę z art. 59 dotyczącą prowadzenia działań, których głównym celem nie jest maksymalizowanie zysków, ale zapewnienie stabilności finansowania swojej działalności w długiej perspektywie.

Ad 5.

Udział BGK w realizacji programów wsparcia ze środków UE podyktowany jest wyłącznie względami związanymi z interesem publicznym. Przystępując do współpracy z Instytucjami Zarządzającymi, BGK kieruje się obowiązkiem realizacji swojej misji i zadań, do których został powołany jako bank państwowy i zarazem bank rozwoju, co wynika m.in. z przywoływanych wyżej przepisów. Działalność BGK jako państwowego banku rozwoju prowadzona jest w ramach mandatu publicznego, powierzonego mu na mocy prawa, w tym ustawy o BGK oraz statutu BGK, przez co bank zobowiązany jest świadczyć swoje usługi zgodnie z zadaniami i celami do jakich został powołany. Ustawa o BGK określa we wskazywanym już art. 4, podstawowe cele działalności BGK.

Motywacją do realizacji przez BGK programów wsparcia, w tym w zakresie wdrażania instrumentów finansowych UE, jest więc realizacja ustawowych i statutowych celów i zadań, a nie wsparcie w sposób bezpośredni lub pośredni działalności komercyjnej Banku.

Należy zaznaczyć, że obszar działalności zleconej, w ramach którego wdrażane są unijne instrumenty finansowe, tworzy wyodrębniony pion w banku i nie jest on wykorzystywany w celu prowadzenia czy wspierania działalności własnej banku. Ponadto wszelkie przepływy finansowe dotyczące działalności zleconej odbywają się w ramach wyodrębnionego bloku finansowego, zapewniając odrębność wniesionych wkładów z funduszy UE lub innych źródeł publicznych.

Realizacja działalności zleconej w ramach wdrażania instrumentów finansowych w wyniku bezpośredniego udzielenia BGK zamówienia, nie będzie zatem służyć generowaniu bezpośrednich lub pośrednich korzyści dla działalności komercyjnej.

Ad 6.

BGK jak każdy bank w Polsce podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego, która sprawuje nadzór nad sektorem bankowym, rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym, instytucjami płatniczymi, instytucjami pieniądza elektronicznego oraz sektorem kas spółdzielczych. Jest to nadzór niezależnej instytucji zgodnie z mającym zastosowanie prawem tj. ustawą z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym. Komisja jest organem niezależnym co przejawia się w ustawowym zakresie kompetencji zastrzeżonych tylko dla niej, a także zasadach powoływania (a w zasadzie odwoływania) jej członków. Możliwość ta ograniczona jest bardzo restrykcyjnym katalogiem okoliczności dopuszczających odwołanie, a taka w praktyce zapewniona nieusuwalność jest gwarancją wymaganej niezależności.

W związku z powyższym, Instytucja Zarządzająca FEPW powierzyła Bankowi Gospodarstwa Krajowego jako publicznemu bankowi rozwoju spełniającemu wyżej wymienione warunki zadanie wdrażania instrumentu pożyczkowego w ramach FEPW – Działanie 1.5. Pożyczki na rozwój turystyki.

1.4 Informacje o Projekcie

Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 został zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją wykonawczą nr C(2022) 7157 z dnia 6 października 2022 roku. FEPW to kontynuacja wsparcia dla wschodnich województw, aby przyspieszyć ich rozwój. Z programu skorzystają podmioty realizujące inwestycje w 5 dotychczasowych województwach stanowiących Makroregion Polski Wschodniej tj. w: lubelskim, podlaskim, podkarpackim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim oraz w części województwa mazowieckiego (bez Warszawy i dziewięciu otaczających ją powiatów), tzw. region statystyczny mazowiecki regionalny.

Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 to dokument, który szczegółowo określa wydatkowanie ponad 2,65 mld euro ze środków unijnych przeznaczonych na zrównoważony rozwój Makroregionu Polski Wschodniej. W ramach FEPW przewidziano wsparcie zarówno poprzez dotacje jak i instrumenty finansowe (pożyczki). Instrumenty finansowe w ramach FEPW będą wdrażane w ramach Celu szczegółowego 1 (iii) – Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne. Całkowita alokacja środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na instrumenty finansowe wynosi 100 000 000 EUR. Budżet Projektu zostanie uzupełniony o krajowe współfinansowanie w wysokości co najmniej 17 647 058,82 EUR.

W ramach CS 1 (iii) instrumenty finansowe będą stosowane do wspierania inwestycji w zakresie MŚP działających w branży turystycznej i pokrewnych, w celu wzmocnienia turystyki jako ważnego sektora gospodarki Makroregionu.

Przedmiotem Projektu, który będzie realizowany w ramach Działania 1.5 jest udzielenie ostatecznym odbiorcom wsparcia w pożyczek, za pośrednictwem wybranych podmiotów wdrażających fundusze szczegółowe (partnerów finansujących). W ramach Projektu utworzony zostanie fundusz pożyczkowy, w strukturze funduszu powierniczego, którego menedżerem, tym samym beneficjentem projektu, będzie Bank Gospodarstwa Krajowego zgodnie z art. 59 ust. 3 lit. c) rozporządzenia ogólnego oraz z art. 44 ust. 2 pkt 3) ustawy wdrożeniowej.

Celem Projektu jest wspieranie konkurencyjności MŚP z branży turystycznej i pokrewnych oraz zwiększenie potencjału zrównoważonej turystyki dla rozwoju gospodarki w Makroregionie. Realizacja wsparcia przyczyni do stymulacji rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w szczególności poprzez wdrażanie innowacji produktowych, procesowych, ale również marketingowych lub organizacyjnych, w tym m.in. poprzez:

- rozbudowę przedsiębiorstwa prowadzącą do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług,
- dokonanie zasadniczych zmian w działalności, skutkujących wprowadzeniem na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług,
- inwestycje w nowe wyposażenie i sprzęt.

Innowacja produktowa to produkt lub usługa, które są nowe lub znacząco ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań (np. specyfikacja techniczna, komponenty, materiały, trwałość lub inne cechy funkcjonalne). Innowacja procesowa to wdrożenie nowego lub znacząco ulepszanego procesu produkcyjnego, metody dystrybucji lub działalności wspierającej. Innowacja marketingowa to wdrożenie nowej koncepcji lub strategii marketingowej, która różni się istotnie od dotychczasowych metod marketingowych przedsiębiorstwa i która nie była wcześniej stosowana. Wymaga ona znaczących zmian w projekcie lub opakowaniu produktu, lokowaniu produktu, promocji produktu lub cenie. Innowacja organizacyjna to nowa metoda organizacyjna w praktykach biznesowych przedsiębiorstwa (w tym zarządzaniu wiedzą). Innowacja organizacyjna musi być wynikiem strategicznych decyzji kierownictwa oraz musi być wdrażana przy wsparciu projektu.

Pożyczki będą przeznaczone dla MŚP realizujących inwestycje początkowe, w następujących obszarach:

- obiekty noclegowe,
- obiekty gastronomiczne,
- infrastruktura sportowo-rekreacyjna,
- infrastruktura turystyki zdrowotnej,
- infrastruktura kultury i rozrywki,
- transport turystyczny,
- organizacja turystyki i pośrednictwo turystyczne,
- ekologiczne produkty,
- produkty regionalne i tradycyjne, wzornictwo przemysłowe,

- przywracanie tradycyjnych zawodów – rękodzieło i rzemiosło,
- inne inwestycje w branżę okołoturystycznej polegające na poszerzeniu oferty, podniesieniu jakości usług świadczonych bezpośrednio dla turystów.

Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach projektu będą płatności na rzecz ostatecznych odbiorców oraz płatności z tytułu opłat za zarządzanie i refundacji kosztów zarządzania. Szczegółowe zasady kwalifikowalności na poziomie ostatecznych odbiorców zostaną doprecyzowane w metryce produktu finansowego.

W szczególności wsparcie może być udzielane m.in. na:

- zakup gruntów, nieruchomości, pod następującymi warunkami:
 - przeznaczenie na cele inwestycyjne (bezpośrednio związane z, lub przystosowane do prowadzenia działalności gospodarczej);
 - inwestycje obejmują zakup gruntów niezabudowanych i zabudowanych na kwotę nieprzekraczającą 10% środków wypłaconych ostatecznemu odbiorcy zgodnie z art. 4 rozporządzenia Komisji Europejskiej 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. Ograniczenie dotyczy wyłącznie nabywania gruntów (zarówno zabudowanych jak i niezabudowanych). Nie dotyczy nabywania budynków, lokali bądź ich części;
 - wydatki na zakup gruntów mieszczą się również w limitach określonych w art. 64 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego oraz są ponoszone zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027;
- zakup pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego, pod następującymi warunkami:
 - środek transportu fabrycznie nowy lub używany (nie więcej niż 5-cio letniego), tj.: samochód z dopuszczalną masą całkowitą do 3,5 tony, przeznaczony do przewozu ładunków lub osób, w związku z prowadzeniem działalności turystycznej,
 - środek transportu spełniający warunki dla ekologicznie czystego pojazdu, określone w art. 4 pkt 4 lit. a) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych pojazdów transportu drogowego w celu wsparcia mobilności niskoemisyjnej (Dz.U. L 120 z 15.5.2009),
 - przez MSP prowadzące działalność gospodarczą w Polsce Wschodniej, oraz posiadające na terenie Polski Wschodniej: siedzibę lub oddział (zgodnie z wpisem do rejestru przedsiębiorców w KRS) albo stałe lub dodatkowe stałe miejsce wykonywania działalności gospodarczej (zgodnie z wpisem do CEIDG). W przypadku, gdy przedsiębiorca nie posiada ujawnionego w CEIDG stałego lub dodatkowego stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, taki przedsiębiorca może otrzymać wsparcie na zakup pojazdu do transportu drogowego, pod warunkiem, że posiada adres zamieszkania na terenie Polski Wschodniej, co zostanie potwierdzone przez Pośrednika Finansowego na podstawie wiarygodnych danych pochodzących np. ze składanych deklaracji do Urzędu Skarbowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, lub wniosku o dokonanie wpisu do CEIDG,
 - MŚP nie prowadzi działalności zarobkowej w zakresie drogowego transportu towarów, a nabywany pojazd nie jest przeznaczony do transportu drogowego towarów.

Środki z instrumentu finansowego będą inwestowane na rzecz inwestycji zlokalizowanych na terytorium Polski Wschodniej.

Projekt dofinansowany w ramach 1.5 FEPW będzie zgodny z art. 9 rozporządzenia 2021/1060, tj.:

- przepisami Karty Praw Podstawowych i Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności osób z niepełnosprawnościami,
- zasadą równości kobiet i mężczyzn,
- zasadą zrównoważonego rozwoju oraz zasadą nie czyni poważnych szkód (DNSH).

Inwestycje MSP będą przyczyniać się do osiągnięcia założeń zrównoważonego rozwoju m.in. przez stosowanie rozwiązań proekologicznych dostosowanych do charakteru przedsięwzięcia, w tym zielonych zamówień publicznych lub stosownych równoważnych rozwiązań przy zamawianiu towarów lub usług. Inwestycje MSP będą wpisywać się w założenia zielonej (zasobooszczędnej) gospodarki, w tym będą m.in. przyczyniać się do zwiększenia efektywności wykorzystania zasobów, generowania mniejszej ilości odpadów lub wytworzenia większej ilości produktów lub usług przy mniejszych nakładach surowców lub zasobów.

Odbiorcy ostateczni realizujący inwestycje będą dokładali starań, aby zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza drzew, były uwzględniane w całym cyklu projektowym, m.in. poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni, w tym właściwą organizację prac budowlanych.

W trakcie realizacji projektu przez beneficjenta, w działaniach prowadzonych przez partnerów finansujących jak i przy projektowaniu i wdrażaniu inwestycji odbiorców ostatecznych (MŚP) stosowane będą: Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027, tym procedury przestrzegania Karty Praw Podstawowych i Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz Standardy dostępności, postanowienia Europejskiego Aktu o Dostępności. W zależności od zakresu, realizowane inwestycje odbiorców ostatecznych będą łączyć zasady zrównoważonego rozwoju, estetyki i włączenia, zgodnie z ideą inicjatywy Nowy Europejski Bauhaus.

1.5 Ostateczni odbiorcy

Ostatecznymi odbiorcami w ramach instrumentów finansowych będą wyłącznie mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa spełniające kryteria określone w Załączniku I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Pożyczka na rozwój turystyki udzielana ze środków Działania 1.5 FEPW będzie przeznaczona również dla przedsiębiorstw na wczesnym etapie rozwoju, czyli nowych przedsiębiorstw, które nie istniały trzy lata przed złożeniem wniosku o wsparcie.

Ostatecznymi odbiorcami Pożyczki na rozwój turystyki będą MSP z branży turystycznej i pokrewnych, których działalność wpisuje się w rodzaje działalności określone w kodach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), wskazane m.in.: w opracowaniu pn. Rachunek satelitarny dla turystyki za lata 2018 i 2019 dostępnym na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/sport/rachunek-satelitarny-turystyki-dla-polski-za-lata-2018-i-2019> oraz obejmujące inwestycje wpisujące się w obszary wskazane w SZOP, w szczególności w ramach następujących działów i grup PKD:

- 55. Zakwaterowanie
- 56. Działalność usługowa związana z wyżywieniem
- 50.1 Transport morski i przybrzeżny pasażerski
- 50.3 Transport wodny śródlądowy pasażerski
- 51.1 Transport lotniczy pasażerski
- 77.11 Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek
- 79 Działalność związana z turystyką
- 79.1 Działalność agentów i pośredników turystycznych oraz organizatorów turystyki
- 79.9 Pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane
- 91 Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą
- 93 Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna
- 68 Obsługa rynku nieruchomości
- 52.23 Działalność usługowa wspomagająca transport lotniczy
- 86 Opieka zdrowotna
- 82.3 Działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów
- 47 Handel detaliczny (handel detaliczny artykułami żywnościowymi, paliwami, wyrobami alkoholowymi, tytoniem oraz odzieżą i obuwiem)
- 77.21 Wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego;
- 96.02 Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne;
- 96.04 Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej;
- 03.12 Rybołówstwo w wodach śródlądowych;
- 10.52 Produkcja lodów;
- 10.86 Produkcja artykułów spożywczych homogenizowanych i żywności dietetycznej;
- 16.29 Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania;
- 20.42 Produkcja wyrobów kosmetycznych i toaletowych;
- 32 Pozostała produkcja wyrobów;
- 74.10 Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania

Wsparcie udzielane w ramach Działania 1.5 FEPW zastąpi projekt Przedsiębiorcza Polska Wschodnia – Turystyka realizowany przez BGK we współpracy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej w latach 2016-2023. Celem PPW-T jest stymulowanie rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, działających w branży turystycznej oraz okołoturystycznej w 5 województwach Polski Wschodniej. Grupa docelowa obu projektów jest tożsama (jedyna różnica dotyczy rozszerzenia terytorium makroregionu Polski Wschodniej o region statystyczny mazowiecki regionalny), w związku z tym statystyki dot. ostatecznych odbiorców PPW-T, którymi dysponuje BGK mogą posłużyć jako wiarygodny opis grupy docelowej Projektu, który będzie realizowany w ramach 1.5 FEPW. W projekcie PPW-T z Pożyczki na rozwój turystyki skorzystało 1090 firm, niemal 86% z nich stanowiły mikroprzedsiębiorstwa, drugą grupą były małe przedsiębiorstwa – 13% OO a najrzadziej ze wsparcia korzystały średnie przedsiębiorstwa (1%). Głównym celem inwestycji finansowanych ze środków PPW-T był rozwój obiektów noclegowych (ponad 40%) i gastronomicznych (16,6%), na trzecim miejscu wśród najczęściej finansowanych przedsięwzięć znalazła się infrastruktura sportowo-rekreacyjna (ponad 11,3%). Co oczywiste głównym przedmiotem działalności znacznej większości przedsiębiorstw korzystających z Pożyczki na rozwój turystyki w ramach PPW-T (ponad 63%) była

zgodnie z klasyfikacją PKD działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I), co 10 OO prowadził działalność w sekcji N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, w tym głównie działalność polegającą na wypożyczaniu i dzierżawie sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz działalność organizatorów turystyki. Pożyczka na rozwój turystyki w ramach PPW-T cieszyła się również powodzeniem wśród przedsiębiorców, których głównym przedmiotem działalności była działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q), w tym głównie działalność fizjoterapeutyczna – łącznie 7% OO. Pożyczka na rozwój turystyki wspierała również przedsiębiorców prowadzących działalność w branżach okołoturystycznych, np. w sekcji S: usługi kosmetyczne i związane z poprawą kondycji fizycznej (7% OO).

Powyższe dane są zbieżne z danymi statystycznymi odnoszącymi się do wszystkich podmiotów gospodarki narodowej o przewidywanej liczbie pracujących poniżej 250 osób (czyli spełniających warunek z definicji MSP odnoszący się do poziomu zatrudnienia) i prowadzących działalność w Polsce Wschodniej. W tej grupie przeważały jednostki mikro o przewidywanej liczbie pracujących do 9 osób, w 2022 r. stanowiły one 96,7% zarejestrowanych podmiotów. Podmioty małe liczące od 10 do 49 pracujących obejmowały 2,7% badanej grupy, a jednostki średnie zatrudniające więcej niż 49 osób stanowiły 0,6% ogółu. Szczegółowe dane w odniesieniu do poszczególnych województw przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w 2022 r., deklarujące prowadzenie działalności, według przewidywanej liczby pracujących

województwo/ region	ogółem	podmioty gospodarki narodowej o przewidywanej liczbie pracujących do 249	podmioty gospodarki narodowej o przewidywanej liczbie pracujących:		
			0-9	10-49	50-249
lubelskie	206 117	205 993	199 741	5 134	1 118
podkarpackie	203 190	203 011	196 248	5 533	1 230
podlaskie	116 928	116 843	113 181	2 960	702
RMR	223 339	223 188	215 586	6 404	1 198
świętokrzyskie	126 930	126 820	122 364	3 719	737
warmińsko- mazurskie	143 949	143 843	138 883	4 030	930
POLSKA	4 995 042	4 990 803	4 831 113	132 544	27 146
Udział podmiotów z PW	20,43%	20,43%	20,41%	20,96%	21,79%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, Podmioty wg klas wielkości.

W 2022 roku firmy zarejestrowane w 6 regionach Polski Wschodniej stanowiły zaledwie 20% wszystkich podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w REGON (taka sama proporcja

dotyczy sektora MŚP). O niskim poziomie przedsiębiorczości mieszkańców makroregionu świadczy również m.in. wartość wskaźnika dotyczącego liczby przedsiębiorstw przypadających na każdy 1,0 tys. mieszkańców. Na obszarze Polski Wschodniej liczba ta była niższa od średniej krajowej. Najgorsza sytuacja występowała w województwie lubelskim.

Tabela 2. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców w 2021 r.

województwo/region	podmioty na 1000 mieszkańców
lubelskie	5,1
podkarpackie	5,6
podlaskie	5,4
RMR	5,3
świętokrzyskie	6,3
warmińsko-mazurskie	5,9
POLSKA	7,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, Podmioty wg klas wielkości.

W makroregionie Polski Wschodniej ponad 123 tys. firm zatrudniających mniej niż 250 pracowników prowadzi działalność w 4 sekcjach PKD najczęściej występujących wśród firm korzystających ze wsparcia w ramach PPW-T, czyli: I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna, R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją. Znaczna większość z nich to mikroprzedsiębiorstwa (ponad 96%), małe przedsiębiorstwa stanowią niespełna 3% ogółu a średnie 0,5%.

Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w 2022, deklarujące prowadzenie działalności w sekcji PKD: I, N, Q, R, według przewidywanej liczby pracujących

województwo	Sekcja PKD	podmioty gospodarki narodowej o przewidywanej liczbie pracujących do 249	podmioty gospodarki narodowej o przewidywanej liczbie pracujących		
			0-9	10-49	50-249
lubelskie	I	4356	4192	154	10
	N	4710	4632	65	13
	Q	12590	12145	377	68
	R	3353	3216	109	28
mazowieckie*	I	22025	21138	829	58
	N	36725	35656	889	180
	Q	43520	42435	904	181

	R	13880	13313	455	112
podkarpackie	I	4742	4569	166	7
	N	4516	4420	85	11
	Q	10876	10470	336	70
	R	3872	3706	143	23
podlaskie	I	2399	2255	136	8
	N	2464	2404	50	10
	Q	7693	7476	181	36
	R	1811	1728	71	12
świętokrzyskie	I	2957	2843	105	9
	N	2502	2406	75	21
	Q	6062	5741	260	61
	R	1857	1752	90	15
warmińsko-mazurskie	I	3380	3215	154	11
	N	3273	3179	79	15
	Q	9019	8706	251	62
	R	2501	2387	100	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie kwartalnej informacji o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON rok 2022

* Dane w tabeli 3. dotyczą całego województwa mazowieckiego – brak danych dla RMR w podziale na firmy wg liczby pracujących. Liczba wszystkich podmiotów gospodarki narodowej w RMR w sekcji I: 5 055, N: 6 822, Q: 12 248, R: 3 994 (razem 28119 podmiotów), źródło: BDL, Podmioty wg sekcji PKD 2007

Należy podkreślić, że powyżej przedstawione dane odnoszą się jedynie do firm zarejestrowanych w sześciu regionach objętych wsparciem w ramach FEPW, a z Pożyczki na rozwój turystyki będą mogły skorzystać również firmy posiadające siedzibę w innym regionie Polski a jedynie realizujące inwestycje w Polsce Wschodniej. Ze wsparcia z PPW-T skorzystało 26 firm zarejestrowanych poza obszarem objętym wsparciem, które zdecydowały się na realizację inwestycji w Polsce Wschodniej (co stanowi 2,4% OO).

Zgodnie z analizą przedstawioną w programie FEPW potencjał turystyczny Polski Wschodniej jest wciąż nie w pełni wykorzystany i skomercjalizowany. Konkurencyjność firm z branży turystycznej została dodatkowo osłabiona na skutek COVID-19. Odbudowa pozycji tych firm wymaga stworzenia długookresowego systemu wsparcia: na działalność bieżącą oraz inwestycje. W latach 2012–2019 w Polsce systematycznie zwiększała się liczba obiektów noclegowych oraz oferowanych w nich miejsc, wśród których obecnie dominują obiekty hotelowe. Wiązało się to z rosnącym popytem

na krajowe usługi noclegowe. Tymczasem w tym samym okresie w województwach Polski Wschodniej liczba turystycznych obiektów noclegowych zmniejszyła się o 175 obiektów do 2 033 (19,6% ogólnej ich liczby w kraju).

Pożyczka na rozwój turystyki udzielana ze środków Działania 1.5 FEPW będzie przeznaczona dla firm wprowadzających rozwiązania innowacyjne. Przeprowadzane przez PARP od 2018 roku badania pokazują wzrost aktywności innowacyjnej polskich przedsiębiorstw (źródło: Monitoring innowacyjności polskich przedsiębiorstw. Wyniki IV edycji badania 2022, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, 2022). Wyniki badań przeprowadzonych przez PARP wskazują, że w 2021 roku aż 79,6% firm działających w Polsce było aktywnych innowacyjnie, co oznacza, że wprowadziły lub próbowały wdrożyć w działalności przynajmniej jedną innowację. Dla porównania w badaniu przeprowadzonym w 2018 roku udział ten wynosił 32,3%, w 2019 – 35,8%, a w 2020 – 34,7%. W badanym okresie znacznie wzrósł również wskaźnik firm innowacyjnych, w 2021 r. był on na poziomie 75,1%, czyli ponad dwukrotnie wyższym niż w poprzednich latach (w 2018 – 30,1%, 2019 – 32,4%, 2020 – 30,1%). W 2021 roku firmy prowadziły prace głównie nad innowacjami procesów biznesowych (procesy produkcji/świadczenia usług, dystrybucja, logistyka, marketing, sprzedaż, rozwiązania informatyczne, zarządzanie zasobami ludzkimi, administrowanie i zarządzanie firmą). Odsetek firm wprowadzających innowacje produktowe w zakresie wyrobów lub usług wyniósł 29,8%, zaś odsetek firm wprowadzających innowacje procesów biznesowych wyniósł 71,6%. Biorąc pod uwagę obszary funkcjonowania firmy (możliwy wielokrotny wybór), struktura wdrażanych innowacji przedstawia się następująco: produkcja/ świadczenie usług – 24,8%, dystrybucja, logistyka – 11,0%, marketing lub sprzedaż – 21,3%, rozwiązania informatyczne – 16,7%, zarządzanie zasobami ludzkimi (w tym szkolenia i rozwój umiejętności) – 12,0%, administrowanie i zarządzanie firmą – 15,4%. Firmy zdecydowanie częściej (około dwóch trzecich wdrożeń) wprowadzały przy tym innowacje opierając się na sprawdzonych na rynku rozwiązaniach (innowacje w skali firmy).

W przypadku innowacji produktowych można zauważyć zależność, z której wynika, że im większe przedsiębiorstwo, tym większa skłonność do innowacyjności w tym zakresie. Największy odsetek podmiotów wdrażających innowacje produktowe był wśród dużych przedsiębiorstw. Duże podmioty mają większy potencjał do wdrażania innowacji, często dysponują wyodrębnionymi jednostkami organizacyjnymi (centrami B+R, laboratoriami, sprzętem lub aparaturą), posiadają potencjał do zatrudniania specjalistów, w tym w zakresie marketingu czy badań konsumenckich, co jest nie bez znaczenia w kontekście zdolności do reagowania na sygnały płynące z rynku. W przypadku innowacji procesów biznesowych obserwowana jest odwrotna sytuacja. To właśnie mikroprzedsiębiorstwa, a zaraz potem małe firmy w największym stopniu podejmowały tego rodzaju działania. Mogło to wynikać z relatywnie mniejszych zasobów, niezbędnych do zaangażowania w celu realizacji tego rodzaju przedsięwzięć. Wysokie koszty są jedną z kluczowych barier podejmowania działalności innowacyjnej wskazywanych przez przedsiębiorców. Dlatego tak istotne jest zapewnienie, szczególnie MŚP możliwości pozyskania atrakcyjnego finansowania zewnętrznego.

Z analizy przedstawionej w ocenie ex ante wynika, że w Polsce Wschodniej jest stosunkowo niski poziom innowacyjności i konkurencyjności firm, zarówno w skali kraju, jak i całej UE. Biorąc pod uwagę dane za lata 2015-2019, w niemal całym analizowanym okresie udział innowacyjnych przedsiębiorstw Polski Wschodniej w ogóle przedsiębiorstw makroregionu był niższy od wartości dla Polski. Dotyczyło to zarówno przedsiębiorstw usługowych, jak i przemysłowych. W przypadku przedsiębiorstw usługowych wartość dla Polski Wschodniej była niższa nawet o 4,8 p.p. (wartość

za rok 2018). Najmniej korzystne dane dotyczyły województwa podlaskiego – w roku 2019 udział usługowych przedsiębiorstw innowacyjnych wyniósł zaledwie 2,5%.

Wsparcie ze środków Działania 1.5 FEPW będzie przeznaczone również dla nowych przedsiębiorstw czyli prowadzących działalność krócej niż 3 lata. Niemal co trzecia firma wsparta w ramach PPW-T (30% OO) prowadziła działalność krócej niż 2 lata, co oznacza, że Pożyczka na rozwój turystyki często służyła przedsiębiorstwom na wczesnym etapie rozwoju do sfinansowania zaplanowanych inwestycji. Trudności z pozyskaniem finansowania to bariera, z którą często mierzą się polskie startupy (takiej odpowiedzi udzieliło aż 42% ankietowanych w przeprowadzonym przez fundację Startup Poland badaniu „Polskie Startupy 2022”). W związku z powyższym istnieje potrzeba zapewnienia szczególnego wsparcia dla tej grupy przedsiębiorców w postaci pożyczek udzielanych na preferencyjnych warunkach. W 2021 i w 2022 roku w Polsce Wschodniej przybyło 20,5 tys. firm prowadzących działalność w 4 najczęściej finansowanych w PPW-T sekcjach PKD (I, N, Q, R).

Tabela 4. Nowo zarejestrowane prywatne podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD

Sekcja PKD	I		N		Q		R	
województwo/rok	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
lubelskie	374	405	735	1 029	875	882	191	221
podkarpackie	434	444	627	640	820	691	214	213
podlaskie	194	210	323	364	525	468	104	108
RMR	296	319	796	857	789	671	217	233
świętokrzyskie	211	211	399	406	415	348	91	112
warmińsko-mazurskie	491	354	483	452	579	462	127	143

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, Podmioty nowo zarejestrowane wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych.

1.6 Otoczenie zewnętrzne

1.6.1 Sytuacja gospodarcza

W perspektywie finansowej 2021-2027 instrumenty finansowe mogą odgrywać szczególną rolę ze względu na obecną niestabilną sytuację geopolityczną i gospodarczą. Po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19, który zdestabilizował działalność gospodarczą, rok 2022 przyniósł agresję Rosji na Ukrainę. Trwająca wciąż wojna powoduje wzrost napięć na rynkach finansowych, a bezprecedensowy wzrost cen surowców oraz niepewność w gospodarce przejawia się spadkiem wzrostu gospodarczego oraz inflacją. Ma to negatywny wpływ na skłonność podmiotów do inwestycji. Istotnym elementem tej sytuacji jest też utrudniony dostęp do finansowania.

Jak można oczekiwać, sytuacja ta przełożyła się na pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorstw – spowolnienie dynamiki wzrostu produkcji, wartości dodanej oraz przychodów przy względnie stabilnej sytuacji, jeśli chodzi o poziom kosztów. Z uwagi na branżowy charakter kryzysu największy spadek przychodów odnotowano w przypadku przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie

zakwaterowania i gastronomii (o 20,8% r/r). Najwyższy wskaźnik poziomu kosztów (relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem) zanotowano w przypadku przedsiębiorstw zajmujących się zakwaterowaniem i gastronomią (99,5%), kulturą, rozrywką i rekreacją oraz obsługą rynku nieruchomości (po 98,9%) – źródło: „Monitoring innowacyjności polskich przedsiębiorstw. Wyniki IV edycji badania 2022”, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, 2022. Ponadto, dane przedstawione w części 1.2 Strategii oraz analiza przedstawiona w ocenie ex ante wskazują, że sytuacja Polski Wschodniej na tle kraju nie wypada najkorzystniej. Wystąpienie pandemii COVID-19 na początku 2020 roku a następnie kryzys związany z agresją Rosji w Ukrainie dodatkowo silnie ograniczyły możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, negatywnie wpływając na możliwości rozwoju sektora MŚP. W związku z tym, niezbędne jest kontynuowanie wsparcia skierowanego do przedsiębiorstw Polski Wschodniej, tak, by wesprzeć je w powrocie do sytuacji sprzed kryzysu oraz umożliwić dalszy rozwój.

Analiza przeprowadzona na potrzeby oceny ex ante pozwoliła na określenie luki finansowej rozumianej jako szacowana wartość nieotrzymanego finansowania bankowego w okresie 2022-2027, na poziomie 3,78 mld zł.

Tabela 5. Luka finansowa

województwo/region	szacowana wartość nieotrzymanego finansowania bankowego
lubelskie	462 938 988,00 zł
podkarpackie	875 339 487,00 zł
podlaskie	409 511 892,00 zł
RMR	1 260 973 742,00 zł
świętokrzyskie	277 561 147,00 zł
warmińsko-mazurskie	494 471 825,00 zł
razem	3 780 797 080,00 zł

Źródło: Ocena realizacji „Strategii inwestycyjnej” w instrumencie Przedsiębiorcza Polska Wschodnia – Turystyka wraz z oceną ex ante możliwości wsparcia branży turystycznej w formie instrumentów finansowych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027

Dzięki środkom nowej polityki spójności UE na lata 2021-2027 będzie możliwe zapewnienie dostępności do atrakcyjnego finansowania dla przedsiębiorstw. Pozwoli to przeciwdziałać negatywnym skutkom obecnej, trudnej sytuacji makroekonomicznej, wzmacniać konkurencyjność gospodarki, czy zrealizować szereg inwestycji, ważnych dla dalszego rozwoju regionu. Możliwość pozyskania preferencyjnego finansowania zewnętrznego jest szczególnie istotna dla przedsiębiorców i osób dopiero rozpoczynających lub planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej w makroregionie.

Dostępność atrakcyjnego finansowania dłużnego w formie unijnych instrumentów finansowych stanowi odpowiedź na opisywane trudności oraz niepodważalny element stymulowania inwestycji w Makroregionie Polski Wschodniej.

Należy również podkreślić, że publiczne wsparcie odgrywa istotną rolę dla zwiększania zaangażowania przedsiębiorstw w prowadzenie działalności innowacyjnej. Przedsiębiorcy w perspektywie finansowej 2014-2020 uzyskali dostęp do licznych źródeł finansowania działalności innowacyjnej, zarówno na poziomie krajowym, jak też regionalnym. Najczęściej wykorzystywanym przez nich instrumentem w 2021 r. były dotacje ze środków unijnych, które w kolejnej perspektywie finansowej mogą być zastąpione przez preferencyjne pożyczki z możliwością częściowego umorzenia kapitału.

1.6.2 Wyzwania klimatyczne

Turystyka jest w szczególny sposób powiązana ze środowiskiem na zasadzie współzależności. Z jednej strony jakość środowiska ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju turystyki, ponieważ bardzo często skłania ludzi do tego, by odwiedzić dane miejsce i do niego wracali. Z drugiej strony, turystyka może stać się źródłem dużych nacisków i oddziaływań na środowisko. Potencjalne skutki uboczne rozwoju turystyki wiążą się z trzema głównymi obszarami, którymi są: nadmierne wykorzystywanie zasobów naturalnych; zanieczyszczenie; oraz skutki fizyczne, najczęściej obejmujące degradację ekosystemów.

Nowym kontekstem realizacji wsparcia ze środków polityki spójności jest wyjście naprzeciw wyzwaniom klimatycznym i przyjęte przez UE cele Europejskiego Zielonego Ładu, w tym zgodność z zasadą „nie czyni poważnych szkód” (z ang. DNSH, Do No Significant Harm).

Dlatego wsparcie przedsiębiorstw będzie przeznaczone na inwestycje, które nie będą negatywnie oddziaływały na zasoby przyrodnicze, lub będą przyczyniały się do zmniejszenia presji na środowisko ze strony ruchu turystycznego.

1.6.3 Komplementarność i konkurencyjność oferty instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021-2027

Sektor bankowy posiada bardzo szeroką ofertę dla przedsiębiorstw z sektora MŚP, w przedziale kwotowym planowanej Pożyczki na rozwój turystyki. Rynkowe produkty finansowe oferowane są na korzystnych warunkach, jeśli chodzi o obciążenia administracyjne (uproszczone procedury, decyzje on-line, krótki czas podejmowania decyzji i udostępnienia środków) i okres zapadalności kredytu (maksymalnie do 10 lat). Są to również produkty w większości niewymagające zabezpieczeń majątkowych. W praktyce jednak ryzyko wynikające z braku dobrej jakości zabezpieczeń bank rekompensuje podwyższoną prowizją i marżą kredytową. Wówczas finansowanie inwestycji okazuje się być bardzo kosztowne dla przedsiębiorcy nieposiadającego dobrego zabezpieczenia, szczególnie w przypadku kredytów długoterminowych (o okresie zapadalności dłuższym niż 2 lata).

Pożyczka na rozwój turystyki oferowana z oprocentowaniem niższym niż rynkowe będzie produktem konkurencyjnym dla oferty bankowej. Pożyczką preferencyjną będą zainteresowani ci przedsiębiorcy, których zdolność kredytowa i posiadane zabezpieczenia nie pozwalają na uzyskanie na korzystnych warunkach finansowania dłużnego z sektora bankowego, a więc grupa docelowa instrumentów wsparcia ze środków publicznych (firmy znajdujące się w luce finansowej).

Jako możliwe konkurencyjne względem Pożyczki na rozwój turystyki można uznać:

- instrumenty finansowe ze środków programów regionalnych na lata 2021-2027,

- instrumenty uruchamiane w ramach re-użycia środków z polityki spójności z lat 2007-2020,
- projekty realizowane z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Wykorzystanie instrumentów zwrotnych w perspektywie 2021-2027 zostało zaplanowane we wszystkich programach regionalnych oraz w czterech programach krajowych. Na poziomie krajowym przewiduje się wyłącznie instrumenty kapitałowe, gwarancje portfelowe oraz instrumenty dłużne – quasi kapitałowe. Oferta krajowa nie będzie zatem konkurencją dla instrumentu w ramach FEPW. W programach regionalnych planowane są instrumenty finansowe (głównie pożyczki), instrumenty mieszane (łącznie w jednej operacji IF i dotację) oraz dotacje warunkowe. Analiza dokumentów programowych ukazuje znaczący wzrost środków finansowych z przeznaczeniem na instrumenty zwrotne w obszarze szeroko pojętej poprawy efektywności energetycznej (zarówno MŚP, jak i w sektorze mieszkaniowym) oraz OZE, a także zmniejszenie alokacji na instrumenty skierowane na wzrost konkurencyjności MŚP.

We wszystkich programach regionalnych wchodzących w skład Makroregionu planowane są instrumenty zwrotne w formie pożyczek lub pożyczek łączonych z dotacją w ramach CS 1(ii) oraz CS 1(iii) z przeznaczeniem na inwestycje w środki trwałe oraz uzupełniającą na kapitał obrotowy oraz inwestycje z obszaru wdrażania technologii cyfrowych.

Łączna alokacja na IF w ramach CS 1(i) i CS 1(iii) w programach regionalnych wchodzących w skład Makroregionu wynosi 281,1 mln EUR, a w poszczególnych regionach prezentują się następująco:

- lubelskie – 57,5 mln EUR
- mazowieckie (region statystyczny mazowiecki regionalny) – 34,5 mln EUR
- podkarpackie – 46,8 mln EUR
- podlaskie – 32,2 mln EUR
- świętokrzyskie – 64,5 mln EUR
- warmińsko-mazurskie – 45,5 mln EUR

Za realizację instrumentów zwrotnych ze środków pochodzących z zasobów zwracanych z IF perspektyw finansowych RPO na lata 2007-2013 oraz 2014-2020 odpowiadają regionalne fundusze rozwoju powoływane przez Zarządy Województw. Aktualnie w Polsce funkcjonuje 14 regionalnych funduszy rozwoju – RFR nie działają w województwach: lubuskim i warmińsko-mazurskim. Większość funduszy osiągnęła już gotowość operacyjną i rozpoczęła obrót powierzonymi środkami. RFR zapewniają dostęp do środków poprzez trzy modele funkcjonowania: (i) zapewniając finansowanie na rzecz MŚP w sposób bezpośredni (udzielając pożyczek); (ii) działając poprzez pośredników finansowych wybieranych w drodze zamówień publicznych, a także (iii) w modelu mieszanym.

Oferta produktowa RFR w głównej mierze skierowana jest do przedsiębiorstw sektora MŚP i opiera się na instrumentach dłużnych. Część funduszy podjęła decyzje o uruchomieniu tzw. linii finansowych, tj. udostępnianie środków na wkład własny dla pośredników finansowych współpracujących z BGK przy realizacji instrumentów finansowych perspektywy 2014-2020. W większości przypadków produkty oferowane przez RFR mają na celu uzupełnianie oferty produktów uruchomionych w ramach RPO 2014-2020 oraz 2021-2027. Przykładem mogą być regionalne pożyczki hipoteczne/pożyczki stanowiące element oferty części RFR.

W najbliższym czasie powinna zostać opracowana oferta produktowa w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (dalej: KPO), finansowanego z Europejskiego Instrumentu Odbudowy (Recovery and Resilience Facility). W ramach KPO Polska może otrzymać ok. 23,1 mld EUR w postaci środków bezzwrotnych na granty oraz ok. 34,2 mld EUR w postaci ewentualnych pożyczek.

W KPO w ramach Inwestycji A1.2.1. Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności przewiduje się uruchomienie wsparcia dotacyjnego skierowanego do MŚP, w szczególności przedsiębiorstw z sektorów najbardziej poszkodowanych w wyniku pandemii COVID-19 (sektor HoReCa, turystyka, kultura). Przedmiotem wsparcia będą przedsięwzięcia mające na celu rozszerzenie lub zmianę profilu działalności podmiotów, obejmujące przede wszystkim inwestycje w bazę usługową lub produkcyjną (w tym np. roboty budowlane, zakup nieruchomości i wyposażenia, zakup maszyn i urządzeń, niezbędnych do uruchomienia nowych produktów/usług, zakup wartości niematerialnych i prawnych, nakłady na ograniczenie kosztochłonności prowadzonej działalności) oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników. Przewidywana wartość alokacji na ww. Inwestycję będzie wynosić 500 mln EUR a okres jej realizacji ma przypadać na lata 2023-2026.

1.7 Efekt dźwigni

Efekt dźwigni oznacza kwotę finansowania podlegającego zwrotowi przekazywaną ostatecznym odbiorcom, podzieloną przez kwotę wkładu z Funduszy.

Do celów obliczenia przewidzianego efektu dźwigni finansowej w ramach FEPW przyjęto następujące założenia:

- wkład EFRR z FEPW do instrumentu finansowego wyniesie 100 mln EUR – 85%
- wkład krajowy do instrumentu finansowego wyniesie – 15%.
- koszty zarządzania wyniosą łącznie ok 12% środków wkładu wypłacanego ostatecznym odbiorcom,
- wkład własny Pośredników Finansowych wynosić będzie co najmniej 10% środków z FEPW (łącznie EFRR i środki krajowe).

Tabela 6. Założenia do wyliczenia efektu dźwigni

1	wkład EFRR	452 350 000,00 zł
2	wkład EFRR na pożyczki dla OO	403 883 928,57 zł
3	wkład krajowy	79 826 471,38 zł
4	wkład krajowy przeznaczony na pożyczki dla OO	71 273 635,16 zł
5	wkład PF przeznaczony na pożyczki dla OO	52 795 284,86 zł
6	efekt dźwigni (2+4+5)/2	1,31

Źródło: opracowanie własne na podstawie oceny ex-ante

Zaproponowane w ocenie ex ante rekomendacje skutkować będą dźwignią na poziomie 1,31. Oznacza to, że każde 100 0000,00 zł przeznaczone z wkładu EFRR na Pożyczki na rozwój turystyki przełoży się na 131 000,00 zł zainwestowane na poziomie MŚP.

1.8 Zarządzanie Projektem

1.8.1 Zespół i podział zadań

Bank Gospodarstwa Krajowego do obsługi projektów dotyczących zarządzania instrumentami finansowymi w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych posiada wyodrębnione jednostki organizacyjne, tj. Departament Instrumentów Finansowych (DIF) oraz Departament Programów Europejskich (DPE). Do obsługi Projektu dedykowany jest Departament Instrumentów Finansowych, którego struktura prezentuje się następująco:

W strukturze Departamentu występuje:

1. Dyrektor Departamentu oraz Dyrektorzy Biur;
2. Biuro Monitorowania Projektów, w skład którego wchodzi:
 - Zespół Finansowy,
 - Zespół Ewaluacji i Planowania,
 - Zespół Monitoringu i Utrzymania Narzędzi Analitycznych
 - Stanowisko ds. windykacji,
 - Stanowisko ds. rozwoju narzędzi systemowych;
3. Biuro Funduszy Europejskich I, w skład którego wchodzi:
 - Zespół Projektów Polski Wschodniej,
 - Zespół Projektów Regionalnych III;
4. Biuro Funduszy Europejskich II, w skład którego wchodzi:
 - Zespół Projektów Regionalnych IV,
 - Zespół Projektów Regionalnych V;
5. Biuro Projektów i Produktów Kapitałowych, w skład którego wchodzi:
 - Zespół Produktów Kapitałowych,
 - Zespół Projektów Regionalnych I,
 - Zespół Projektów Regionalnych II;
6. Biuro Systemu Instrumentów Finansowych UE;
7. stanowiska wsparcia ds. realizacji projektów;
8. stanowiska ds. kontroli projektów unijnych i operacji finansowych;
9. stanowisko obsługi Departamentu.

Na czele Departamentu stoi Dyrektor Departamentu, natomiast poszczególne Biura podlegają Dyrektorom Biur. Wskazane wyżej Zespoły zarządzane są przez Menadżerów Zespołów. Każdy

z Zespołów odpowiedzialny jest za realizowane przez DIF projekty lub specjalistyczny obszar (monitoring i sprawozdawczość, obsługa finansowa, opracowanie systemu i procedur).

Realizacja Projektu zostanie powierzona dedykowanemu Zespołowi Projektowemu będącemu w strukturze DIF.

Zadania Zespołu Projektowego to m. in.:

- opracowywanie dokumentacji konkursowej lub przetargowej na wybór PF i bieżąca współpraca w tym zakresie z Departamentem Zarządzania Zakupami i Kontraktami i z Departamentem Prawnym;
- przygotowanie umów i aneksów dotyczących współpracy z PF;
- bezpośrednia współpraca z IZ i PF;
- sporządzanie sprawozdawczości ze współpracy z PF;
- udzielanie PF wyjaśnień i interpretacji z zakresu założeń realizacji Projektu i obowiązujących regulacji;
- analiza potrzeb i inicjowanie działań informacyjno-promocyjnych;
- współpraca z komórkami Departamentu, w szczególności w zakresie monitoringu i sprawozdawczości, realizacja wniosków PF w zakresie rozliczeń oraz organizacji spotkań biznesowych związanych z podstawową działalnością Departamentu.

Ponadto do obsługi Projektu dedykowane będą trzy zespoły systemowo-merytorycznego wsparcia.

Zadania Biura Monitorowania Projektów:

- wdrażanie i obsługa Projektów w systemach operacyjno-księgowych Banku, w szczególności wydzielone bloki finansowe, kartoteka klienta, schematy księgowe, karty produktów, rachunki bankowe Projektów wraz z powiązanymi rachunkami partnerów finansujących
- monitorowanie i koordynowanie zarządzania przez Bank wolnymi środkami obsługiwanymi Projektów;
- monitorowanie i uzgadnianie przepływów finansowych obsługiwanymi Projektów na poziomach IZ, Banku, PF i OO;
- zarządzanie rachunkami bankowymi Projektów wraz z powiązanymi rachunkami PF, w tym wystawianie zleceń otwarcia albo zamknięcia rachunków bankowych, dyspozycji księgowych do realizacji;
- rozliczanie wynagrodzenia BGK w odniesieniu do IZ, Banku oraz PF;
- opracowywanie danych i informacji finansowych na potrzeby sprawozdawczości dla IZ/IP;
- opracowywanie rozwiązań systemowych w zakresie:
 - monitoringu i nadzoru nad realizacją Projektów i umów operacyjnych oraz umów inwestycyjnych w systemach,
 - sprawozdawczości z rzeczowego postępu umów operacyjnych od PF oraz sprawozdawczości z postępu rzeczowego realizowanych Projektów,
 - monitoringu i nadzoru procesów windykacyjnych prowadzonych przez PF;
- opracowywanie oraz wdrażanie rozwiązań informatycznych zwiększających efektywność wykorzystania danych w postaci elektronicznej w procesie sprawozdawczości i monitoringu;
- koordynacja obsługi Systemu SL2021;

- wsparcie oraz nadzór w zakresie prowadzonego przez Zespoły bieżącego monitoringu realizacji umów zawieranych z PF;
- wsparcie i udział w realizacji obowiązków sprawozdawczych dotyczących Projektów;
- monitoring i sprawozdawczość w obszarze czynności windykacyjnych prowadzonych przez PF w stosunku do OO,
- ocena i analiza efektywności realizacji poszczególnych umów operacyjnych oraz Projektów w celu dostarczenia informacji niezbędnych do wykorzystania w procesie decyzyjnym;
- prowadzenie bazy PF, z którymi współpracuje DIF oraz przygotowywanie niezbędnych analiz i statystyk w tym zakresie, w tym na potrzeby bieżące Departamentu;
- administrowanie systemem informatycznym SZFEIK, który dedykowany jest do obsługi procesu monitoringu i sprawozdawczości Projektu i partnerów finansujących.

Zadania Biura Systemu Instrumentów Finansowych UE:

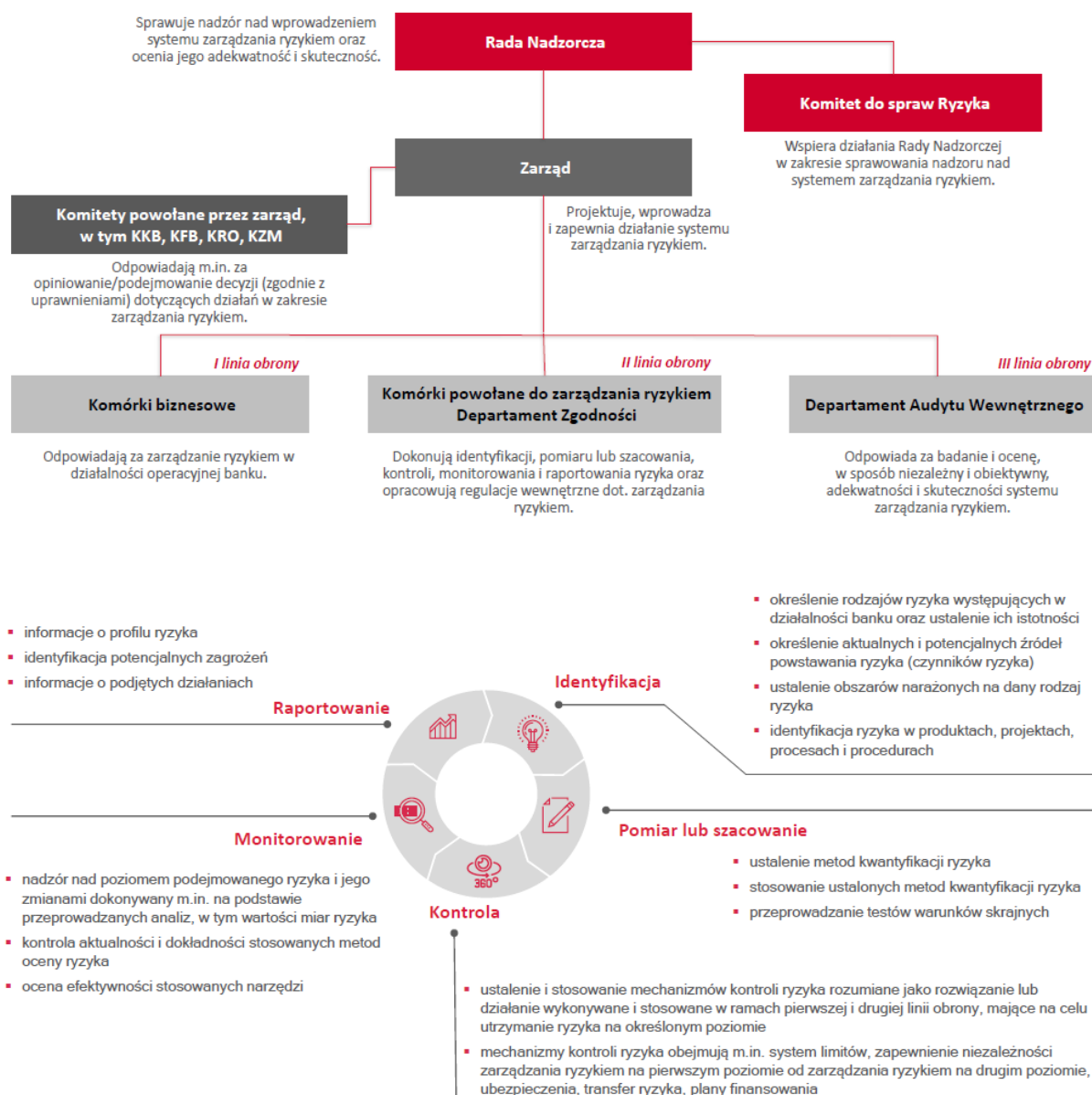
- koordynowanie zadań Departamentu w zakresie wdrażania nowych produktów finansowych;
- koordynowanie i prowadzenie działań związanych z negocjowaniem, przygotowywaniem dokumentacji w procesie wyboru i zawieraniem z IZ/IP umów o finansowaniu, dotyczących realizacji Projektów;
- opracowywanie wzorów umów z PF i założeń współpracy, ramowych kryteriów wyboru PF i założeń produktów finansowych;
- przygotowywanie i dystrybucja systemowych wyjaśnień, interpretacji i wytycznych dotyczących realizacji wszystkich Projektów.

Wsparcie w realizowaniu projektu zapewniają również inne departamenty w strukturze organizacyjnej BGK: Departament Ryzyka Finansowego (zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz finansowym), Departament Rachunkowości (organizacja i nadzór nad prowadzeniem rachunkowości finansowej banku), Departament Kontrolingu (zarządzanie ryzykiem biznesowym oraz rachunkowość zarządczą banku), Departament Rozliczeń i Operacji (obsługa operacyjna oraz ewidencyjno-księgowa transakcji w ramach działalności własnej i zleconej banku), Departament Prawny (obsługa i pomoc prawna), Departament Zarządzania Zakupami i Kontraktami (obsługa zakupów i zamówień publicznych), Departament Marketingu (informacja i promocja).

Na czele każdego Departamentu stoi Dyrektor Departamentu, natomiast poszczególne Biura podlegają Dyrektorom Biur. Wskazane wyżej Zespoły zarządzane są przez Menadżerów Zespołów.

1.8.2 Zarządzanie ryzykiem

Strukturę i proces zarządzania ryzykiem w BGK przedstawiają poniższe schematy.

1.8.3 Monitoring i sprawozdawczość

BGK będzie obowiązany do: systematycznego monitorowania przebiegu realizacji Projektu, w tym gromadzenia danych i odpowiednich dokumentów na temat postępu rzeczowego i finansowego realizacji umów operacyjnych oraz umów inwestycyjnych, zapewnienia składania przez PF odpowiednich sprawozdań, pomiaru wartości wskaźników Projektu, składania do IZ wniosków o płatność pełniących funkcję sprawozdań kwartalnych, danych celem ich przekazania do KE zgodnie z art. 42 Rozporządzenia Ogólnego i końcowego sprawozdania z realizacji Projektu a także niezwłocznego informowania IZ o zaistniałych lub spodziewanych odchyleniach mających wpływ na terminową realizację Umowy. BGK będzie prowadził monitoring w oparciu o system SL2021 i autorski program informatyczny System Zarządzania Funduszami Europejskimi i Krajowymi (SZFEIK). Systemy umożliwią pozyskiwanie danych, a następnie ich agregację i przetwarzanie w celu bieżącego monitorowania Projektu w ujęciu:

1. jakościowym, poprzez określenie m. in.:

- celów, na które udzielono wsparcia,
- realizacji wskaźników,
- działów gospodarki, w których udzielono wsparcia,
- wielkości, formy prawnej, miejsca i okresu prowadzenia działalności OO,
- nakładania się finansowania,
- poprawności oraz efektywności działań windykacyjnych,

2. ilościowym, poprzez określenie m. in.:

- liczby i wartości udzielonych wsparć,
- wartości udzielonej pomocy publicznej,
- poziomu szkodowości,
- wielkości zaangażowania na koniec okresu sprawozdawczego, w tym ekspozycji będących w windykacji, biorąc pod uwagę rodzaj produktu oferowanego w ramach Projektu.

Monitoring prowadzony będzie na bieżąco oraz cyklicznie. Pozyskane dane będą podstawą analiz BGK.

Działania monitoringowo-sprawozdawcze będą miały na celu monitoring bieżącego poziomu realizacji Projektu, co da możliwość wdrożenia ewentualnych działań korygujących w przypadku braku oczekiwanych efektów. Bieżące działania monitorujące realizowane przez Bank mają na celu nie tylko analizę postępu realizacji projektu, ale również analizę celowościową finansowanych przedsięwzięć oraz zgodność finansowanych wydatków z celem.

W IV kwartale każdego roku realizacji Projektu, BGK przeprowadzi badanie efektywności realizowanych działań.

Zakres ewaluacji:

- realizacja celu Projektu – ocena skuteczności i efektywności podejmowanych działań w odniesieniu do określonej w Projekcie grupy docelowej i zdefiniowanych w Projekcie problemów;
- postęp rzeczowo-finansowy, poziom osiągnięcia wskaźników oraz tempo realizacji Projektu,
- efektywność systemu wdrażania – sposób wyboru Partnerów Finansujących i realizacji umów operacyjnych przez PF, w tym analiza wyników kontroli przeprowadzonych przez BGK u PF,
- systemu finansowania – płynność otrzymywania transz z IZ oraz przekazywania środków do PF,
- systemu monitorowania – proces monitoringu i sprawozdawczości (PF – BGK, BGK – IZ), częstotliwość i zakres sprawozdań, wykorzystywane w tym celu narzędzia.

Wyniki ewaluacji będą podstawą do sformułowania ewentualnych korekt i usprawnień we wdrażaniu instrumentu, które będą przedstawione IZ.

1.8.4 Kontrola i nadzór

BGK będzie monitorował na bieżąco przebieg realizacji Projektu obejmującego wdrażanie instrumentu finansowego oraz informował Instytucję Zarządzającą o wszelkich przesłankach, które mogą mieć wpływ na dalszą realizację przedsięwzięcia.

BGK zobowiązuje się do kontroli realizowanych projektów na poziomie Partnerów Finansujących na miejscu realizacji danego projektu. W ramach struktury organizacyjnej BGK w Departamencie Kredytów Trudnych istnieje wyodrębniona komórka organizacyjna – Biuro Kontroli Operacyjnej (BKO), którego zadaniem jest kontrola projektów realizowanych we współpracy z PF w sposób zapewniający uniknięcie konfliktu interesu i przy założeniu, że zespół ten będzie składać się co najmniej z dwóch osób. ZKO będzie prowadził kontrole zgodnie z zatwierdzonymi kwartalnymi planami kontroli. Dodatkowo uwzględnia się możliwość przeprowadzenia kontroli dokumentacji z realizacji przez PF w siedzibie BGK w formule „zza biurka”. Na żądanie BGK PF będzie zobowiązany skompletować dokumenty związane z realizacją projektu zgodnie z przysłanym przez BGK wykazem i w wyznaczonym terminie.

Ponadto BGK zapewni ustanowienie systemu kontroli wewnętrznej (zarządczej), który zagwarantuje, że powierzone mu funkcje będą realizowane w odpowiedni sposób, zgodnie z obowiązującymi przepisami i procedurami. Poprzez system kontroli wewnętrznej BGK będzie sprawował nadzór nad funkcjonowaniem mechanizmu stosowania swoich regulacji wewnętrznych oraz innych właściwych procedur, zasad i procesów obowiązujących w stworzonej strukturze, w tym nad zachowaniem odpowiedniej ścieżki audytu oraz właściwym przechowywaniem dokumentów. W ramach kontroli wewnętrznej BGK zapewni odpowiednie rozdzielenie funkcji oraz jasny podział obowiązków w swojej strukturze organizacyjnej, wyrażony przejrzystością opisanymi zakresami uprawnień, obowiązków i odpowiedzialności. System kontroli wewnętrznej jest w sposób trwały i spójny wkomponowany w system funkcjonowania Banku jako całości poprzez zbudowanie w strukturach zarządzania Bankiem procedur, instrukcji służbowych, zasad i mechanizmów kontrolnych oraz skuteczne ich stosowanie przez poszczególne komórki organizacyjne, w tym także przez DIF.

System kontroli wewnętrznej w BGK jest zorganizowany w oparciu o koncepcję trzech linii obrony przed ryzykiem:

1. procedury i mechanizmy kontroli wewnętrznej, w postaci kontroli wstępnej, bieżącej i następczej;
2. zasady zarządzania ryzykiem, w tym badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi;
3. audyt wewnętrzny.

Procedury kontroli wewnętrznej są określone w wewnętrznych aktach normatywnych Banku, jak również wynikają z zakresów obowiązków i odpowiedzialności poszczególnych pracowników Banku i ustalonych zasad raportowania.

Mechanizmy kontroli wewnętrznej są dostosowane do specyfiki Banku i obejmują czynności mające na celu kontrolę poprawności i jakości realizowanych w Banku zadań, w tym projektów unijnych.

Dyrektorzy komórek organizacyjnych odpowiedzialni są za wdrożenie w kierowanych przez siebie komórkach organizacyjnych mechanizmów kontroli wewnętrznej. Do obowiązków osób zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych należy regularne, minimum raz w roku, monitorowanie ich efektywności i skuteczności.

BGK zobowiązuje się poddania się audytowi przeprowadzanemu przez instytucje audytowe państwa członkowskiego, Komisji Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego.

1.8.5 Księgowość

Rachunkowość BGK prowadzona jest na podstawie nadrzędnych zasad rachunkowości określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tj.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.) i wydanych na jej podstawie przepisach wykonawczych. BGK korzysta z interpretacji Ministerstwa Finansów dotyczących głównie obsługi funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK na podstawie odrębnych ustaw.

W sprawach nieuregulowanych przepisami ustawy, BGK stosuje krajowe standardy rachunkowości wydane przez Komitet Standardów Rachunkowości, a w przypadku braku standardu krajowego – Międzynarodowe Standardy Rachunkowości, Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE oraz związane z nimi interpretacje ogłoszone w formie rozporządzeń KE.

Ewidencja księgowa prowadzona jest według planu kont BGK z zastosowaniem obowiązujących zasad rachunkowości: kompletności i chronologii zapisów księgowych, memoriału, współmierności przychodów i kosztów, istotności, ostrożnej wyceny, zakazu kompensat różnych co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i kosztów związanych z nimi, ciągłości w zakresie grupowania operacji gospodarczych.

Poszczególne rodzaje działalności są wyodrębniane w systemie księgowym poprzez założenie i zorganizowanie wydzielonych jednostek finansowych, w ramach których tworzone są księgi właściwe wyłącznie dla obsługiwanych funduszy, w tym pochodzących z UE i dystrybuowanych poprzez PF. Dla wyodrębnianych w systemie informatycznym Banku ksiąg prowadzona jest ewidencja poszczególnych transakcji związanych z obsługą tych funduszy, umożliwiającą ustalenie stanu środków na rachunku bankowym funduszu w powiązaniu z transakcjami przeprowadzanymi w ramach umów z PF.

W celu identyfikacji poszczególnych transakcji z PF, BGK otwiera i prowadzi rachunki umów oraz rachunki techniczne dla PF w ramach zawartych umów operacyjnych. Rachunki te są jednoznacznie powiązane z rachunkiem bankowym obsługiwanego funduszu, a tym samym z jego księgą i wyodrębnioną, samodzielną jednostką księgową.

Dzięki właściwej organizacji opisywanego systemu księgowego, BGK zapewnia rzetelne, kompletne i wiarygodne informacje w odpowiednim czasie w odniesieniu do realizowanych działań w ramach realizacji poszczególnych inicjatyw.

Fundusz powierniczy zostanie ustanowiony niezwłocznie po zawarciu umowy o dofinansowanie Projektu w postaci oddzielnego bloku finansowego. Zostanie ustanowiona księgowa rozdzielnosc

między zasobami projektu a innymi zasobami BGK. Zasoby finansowe projektu będą zarządzane zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami i zgodnie z właściwymi zasadami ostrożności, będą się również charakteryzować odpowiednią płynnością. Przepływy między IZ, BGK oraz PF będą tak zaplanowane, aby zapewnić ciągłość realizacji zadań na wszystkich poziomach realizacji projektu.

Stworzony i dopracowywany na przestrzeni dwóch perspektyw finansowych (2007-2013 i 2014-2020) system zarządzania środkami unijnymi, przeprowadzania rozliczeń finansowych, monitoringu, kontroli, promocji i sprzedaży gwarantuje prawidłową realizację projektu i osiągnięcie celów Projektu.

1.8.6 Informacja i promocja

BGK będzie prowadził na swoim poziomie działania informacyjne i promocyjne, wspierające efektywną realizację Projektu z wykorzystaniem dostępnych środków masowego przekazu oraz formalnych i nieformalnych kanałów komunikacyjnych, a także spotkań, dostosowane do roli BGK specyfiki i potrzeb Projektu, oferowanych Produktów Finansowych i grupy odbiorców, które będą realizowane w aspekcie regionalnym.

Szczegółowy zakres działań informacyjno-promocyjnych określa Plan marketingowy, będący elementem Strategii oraz uzgadniane z IZ Roczne plany działań marketingowych. BGK, w terminie do 15 listopada roku poprzedzającego dany rok kalendarzowy, przedkłada IZ Roczny plan działań marketingowych na dany rok celem zatwierdzenia przez IZ.

Bank w zależności od potrzeb i etapu wdrażania instrumentu poprzez zróżnicowane kanały medialne (Internet, media społecznościowe, prasa, telewizja, radio) będzie docierał z informacją o instrumencie do potencjalnych zainteresowanych (Ostatecznych Odbiorców).

Działania promujące projekt będą elementem polityki promocji Banku realizowanej przez Departament Marketingu.

Szczegółowy zakres działań informacyjno-promocyjnych określa Plan marketingowy, stanowiący załącznik nr 1 do Strategii.

2 Strategia inwestycyjna

2.1 Kierunki interwencji

Tabela 7. Kierunki interwencji

CP	CS	Zakres interwencji	Priorytet	Działanie	Produkt finansowy
1	1(iii)	021	I	1.5	Pożyczka na rozwój turystyki

Źródło: opracowanie własne

2.2 Montaż finansowy, zarządzanie środkami

Instrumenty Finansowe zaprojektowane w Strategii Inwestycyjnej będą finansowane ze środków EFRR w części nie większej niż 85% i wymagać będą zapewnienia co najmniej 15% współfinansowania krajowego.

BGK zapewni wniesienie krajowego współfinansowania w Projekcie w wysokości co najmniej 15% alokacji, na poziomie Funduszu Powierniczego, Funduszy Szczegółowych lub inwestycji na rzecz Ostatecznych Odbiorców.

Krajowe Współfinansowanie Funduszu Powierniczego stanowią środki będące w dyspozycji ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, udostępnione BGK w celu zapewnienia Krajowego współfinansowania w Projekcie, wnoszone do Funduszu Powierniczego, z przeznaczeniem na wsparcie Ostatecznych Odbiorców oraz pokrycie Opłat za Zarządzanie Partnerów Finansujących.

Krajowe Współfinansowanie Funduszu Powierniczego będzie wnoszone do Funduszu Powierniczego oraz angażowane w ramach Umów Operacyjnych zgodnie z bieżącymi potrzebami wypłaty transz do Partnerów Finansujących.

Tabela 8. Montaż finansowy

CP	CS	Priorytet	Działanie	Budżet EFRR	Krajowe współfinansowanie
1	1 (iii)	I	1.5	100 000 000,00 EUR,	17 647 059,00 EUR

Źródło: opracowanie własne

2.3 Szczegółowy opis Produktów finansowych

Opis produktu finansowego, który będzie wdrażany w ramach CS 1 (iii), w Działaniu 1.5 FEPW powstał w oparciu o ustalenia analizy ex ante oraz założenia przyjęte w programie FEPW i SZOP.

Tabela 9. Opis produktu finansowego

Produkt finansowy: Pożyczka na rozwój turystyki	
Opis	Wsparcie MŚP będzie przeznaczone w szczególności na wdrażanie innowacji produktowych, procesowych, ale również marketingowych lub organizacyjnych, w tym m.in. na: • rozbudowę przedsiębiorstwa prowadzącą do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług, • dokonanie zasadniczych zmian w działalności, skutkujących wprowadzeniem na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług, • inwestycje w nowe wyposażenie i sprzęt. Inwestycje MSP mogą dotyczyć m.in. następujących obszarów:

	• obiekty noclegowe, • obiekty gastronomiczne, • infrastruktura sportowo-rekreacyjna, • infrastruktura turystyki zdrowotnej, • infrastruktura kultury i rozrywki, • transport turystyczny, • organizacja turystyki i pośrednictwo turystyczne, • ekologiczne produkty, • produkty regionalne i tradycyjne, wzornictwo przemysłowe, • przywracanie tradycyjnych zawodów – rękodzieło i rzemiosło, • inne inwestycje w branży okołoturystycznej polegające na poszerzeniu oferty, podniesieniu jakości usług świadczonych bezpośrednio dla turystów.
Forma finansowania	Pożyczka
Alokacja (EFRR)	100 000 000,00 EUR
Współfinansowanie krajowe [%]	17 647 059,00 EUR (15%)
Szkodowość [%]	Maksymalnie 15%
Szacunkowa dźwignia finansowa	1,31
Ostateczni Odbiorcy	MŚP z branży turystycznej i pokrewnych, których działalność wpisuje się w rodzaje działalności określone w kodach PKD wskazanych m.in. w opracowaniu pn. Rachunek satelitarny dla turystyki za lata 2018 i 2019 dostępnym na stronie internetowej: https://www.gov.pl/web/sport/rachunek-satelitarny-turystyki-dla-polski-za-lata-2018-i-2019, w szczególności: • 55. Zakwaterowanie • 56. Działalność usługowa związana z wyżywieniem • 50.1 Transport morski i przybrzeżny pasażerski • 50.3 Transport wodny śródlądowy pasażerski • 51.1 Transport lotniczy pasażerski • 77.11 Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek • 79 Działalność związana z turystyką • 79.1 Działalność agentów i pośredników turystycznych oraz organizatorów turystyki • 79.9 Pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane

	• 91 Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą • 93 Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna • 68 Obsługa rynku nieruchomości • 52.23 Działalność usługowa wspomagająca transport lotniczy • 86 Opieka zdrowotna • 82.3 Działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów • 47 Handel detaliczny (handel detaliczny artykułami żywnościowymi, paliwami, wyrobami alkoholowymi, tytoniem oraz odzieżą i obuwem) • 77.21 Wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego; • 96.02 Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne; • 96.04 Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej; • 03.12 Rybołówstwo w wodach śródlądowych; • 10.52 Produkcja lodów; • 10.86 Produkcja artykułów spożywczych homogenizowanych i żywności dietetycznej; • 16.29 Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania; • 20.42 Produkcja wyrobów kosmetycznych i toaletowych; • 32 Pozostała produkcja wyrobów; • 74.10 Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania
Pomoc publiczna	Dopuszczalne jest użycie pomocy publicznej i pomocy de minimis zgodnie ze stosownymi regulacjami. Wsparcie w ramach Działania nie może być udzielone w zakresie w jakim jest wykluczone w art. 1 ust. 2 - 5 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz w art. 1 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis
Zróżnicowane traktowanie inwestorów	Instrumenty finansowe w ramach Działania 1.5 FEPW nie wymagają zróżnicowanego traktowania inwestorów
Podstawowe parametry	
Maksymalna wysokość pożyczki	1 mln zł
Okres finansowania	Do 7 lat
Karencja	Do 12 miesięcy

Oprocentowanie	Według stopy referencyjnej KE / z możliwością ustalenia oprocentowania preferencyjnego
Dodatkowe warunki udzielania wsparcia	Stosownie do charakteru Inwestycji Końcowej Ostateczny Odbiorca powinien uwzględnić wymogi ochrony środowiska i efektywnego gospodarowania zasobami. Wsparcie może być udzielone jedynie, gdy Inwestycja Końcowa nie prowadzi do degradacji lub znacznego pogorszenia stanu środowiska naturalnego. Ostateczny Odbiorca zapewni, że stosownie do charakteru wspieranej Inwestycji Końcowej: – stosowane będą praktyki w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych, lub stosownych równoważnych rozwiązań przy zamawianiu towarów lub usług ; – realizacja Inwestycji (i eksploatacja jej produktu/-ów) wpisze się w założenia zielonej (zasobooszczędnej) gospodarki, w tym przyczyni się do zwiększenia efektywności wykorzystania zasobów (energii, wody), do generowania mniejszej ilości odpadów (prewencja, redukcja, recykling i ponowne użycie), m.in. używanie materiałów z recyklingu, lub do wytworzenia większej ilości produktów lub usług przy mniejszych nakładach surowców lub zasobów; – realizacja Inwestycji prowadzona będzie w sposób zapewniający zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza drzew w całym cyklu projektowym, m.in. poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni, w tym właściwą organizację prac budowlanych (https://www.gov.pl/web/nfosigw/standardy-ochrony-drzew oraz http://drzewa.org.pl/standardy/).
Informacje dodatkowe	Wsparcie z instrumentu finansowego może pokrywać 100% inwestycji Ostatecznego Odbiorcy. Dodatkowe preferencje w formie niższego oprocentowania dla: • inwestycji komplementarnych do produktów turystycznych objętych wsparciem priorytetu 5. FEPW, • inwestycji firm prowadzących działalność nie dłużej niż 3 lata (startupy). We wszystkich przypadkach warunki przyznania określonych preferencji będą szczegółowo i precyzyjnie opisane w metrykach instrumentów finansowych. W szczególności zostanie położony maksymalny nacisk na jednoznaczność warunków prowadzących do przyznania określonych preferencji, a także na brak uznaniowości w tej sferze.

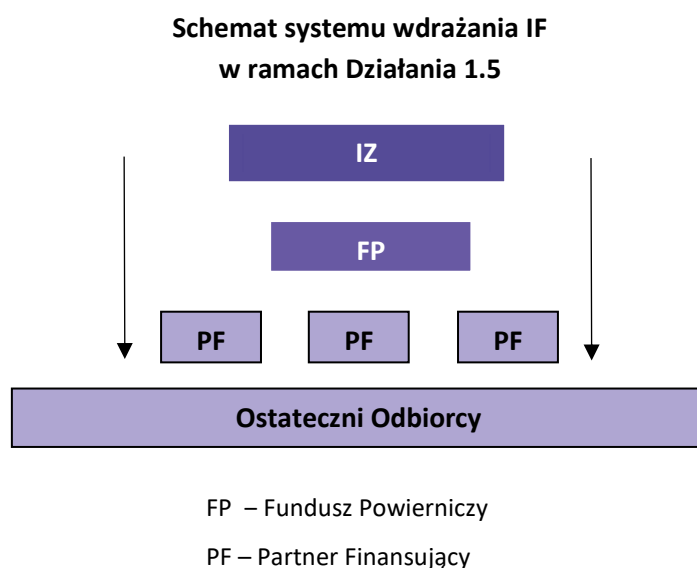
Ostateczne parametry instrumentu finansowego zostaną opisane w odpowiedniej metryce produktu finansowego, która zostanie określona przez BGK w uzgodnieniu z IZ na etapie opracowywania dokumentacji do postępowań przetargowych, mających na celu wybór Partnerów Finansujących.

2.4 Model wdrażania Instrumentu Finansowego

Instrument będzie wdrażany w modelu pośrednim, zgodnie z art. 59 ust. 3 lit. c Rozporządzenia Ogólnego.

Partnerzy Finansujący będą udzielać wsparcia we własnych i ewentualnie również partnerskich sieciach sprzedaży pokrywających zasięgiem obszar Makroregionu Polski Wschodniej (PF, zwłaszcza rozpoczynający działalność w danym regionie nawiązują współpracę z innymi instytucjami, które mają doświadczenie w pozyskiwaniu klientów aby dotrzeć do właściwej grupy docelowej). Siedziby partnerów finansujących mogą być zlokalizowane poza Polską Wschodnią.

BGK pełniący funkcję Podmiotu Wdrażającego Fundusz Powierniczy dokonując wyboru Partnerów Finansujących zapewni, aby wymogi i kryteria, o których mowa poniżej, zostały spełnione w odniesieniu do każdego Partnera Finansującego.

Partner Finansujący to podmiot wdrażający instrument finansowy w rozumieniu art. 2 pkt 22 Rozporządzenia Ogólnego, w tym: bank, instytucja finansowa, fundusz inwestycyjny (włączając jednostki specjalnego przeznaczenia) lub inny podmiot, publiczny lub prywatny, wybrany przez BGK w celu wdrażania Funduszu Szczegółowego.

Wybór Partnerów Finansujących będzie się odbywał na podstawie otwartych, przejrzystych, proporcjonalnych i niedyskryminujących procedur, niedopuszczających do konfliktu interesów. Kryteria stosowane w procedurze wyboru PF będą związane z jakością i kosztami cyklu życia produktu i usług, ponadto stosowane będą kryteria ekologicznych i społeczne, a także dotyczące innowacji.

Działania wyłonionego Partnera Finansującego związane z wdrażaniem Instrumentów Finansowych w ramach zawartej Umowy Operacyjnej, muszą wpisywać się w realizację założeń i celów Projektu oraz przyczyniać się do osiągnięcia wskaźników dla niego przyjętych.

Przy wyborze podmiotów mających pełnić rolę Partnerów Finansujących, będzie uwzględniany, m.in. charakter Instrumentów Finansowych, które mają być wdrażane, doświadczenie tego podmiotu we wdrażaniu podobnych instrumentów finansowych, wiedza i doświadczenie proponowanych członków zespołu Partnera Finansującego oraz zdolność operacyjna i finansowa tego podmiotu.

2.5 Wynagrodzenie w ramach Projektu

W okresie realizacji umowy o dofinansowanie BGK będzie uprawniony do otrzymywania wynagrodzenia za zarządzanie Funduszem Powierniczym, w postaci opłaty za zarządzanie, które może być uznane za wydatki kwalifikowalne zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu ogólnym oraz na warunkach przewidzianych w umowie o dofinansowanie.

Zgodnie z przepisami Rozporządzenia 1060/2021, w przypadku gdy podmiot wdrażający fundusz powierniczy wybierany jest w drodze bezpośredniego udzielenia zamówienia – zgodnie z art. 59 ust. 3 ww. rozporządzenia, kwota kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie wypłacana temu podmiotowi, którą można zadeklarować jako wydatki kwalifikowalne, nie może przekroczyć progu wynoszącego 5% łącznej kwoty wkładów z programu wypłaconej ostatecznym odbiorcom w formie pożyczek lub przeznaczonej na umowy gwarancyjne oraz do 7% łącznej kwoty wkładów z programu wypłaconej ostatecznym odbiorcom w formie inwestycji kapitałowych i quasi-kapitałowych.

Wynagrodzenie będzie wynosiło 4,87% wartości każdej wypłaconej transzy, z zastrzeżeniem, że na koniec realizacji Projektu nie może przekroczyć 5% łącznej kwoty Wkładu z Programu wypłaconego Ostatecznym Odbiorcom w formie pożyczek.

Wysokość należnej opłaty za zarządzanie uzależniona będzie od wielkości i szybkości dystrybucji środków do funduszy szczegółowych oraz terminów otrzymywania (na podstawie złożonych wniosków o płatność) kolejnych transz wkładu z programu, co z kolei uzależnione będzie od tempa ponoszenia wydatków kwalifikowanych przede wszystkim w postaci płatności na rzecz ostatecznych odbiorców.

Wynagrodzenie Partnerów Finansujących będzie odzwierciedlało wynik procedury przetargowej i będzie oparte na postępie realizacji Umów Operacyjnych w zakresie przekazywania środków na rzecz Odbiorców Ostatecznych.

2.6 Rezultaty wdrażania Instrumentów Finansowych

W związku z realizacją Projektu planuje się osiągnięcie następujących wskaźników, które przyczynią się do osiągnięcia celów szczegółowych i rezultatów określonych priorytetów:

Tabela 10. Wskaźniki produktu

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa	Założenia i obliczenia, na podstawie których została określona wartość docelowa wskaźników
-----------------	-----------------	------------------	--

Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	szt.	846	Wartość taka sama jak określona dla CS 1 (iii) w FEPW wartość wskaźnika „Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych”.
Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw	szt.	728	Udział mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w grupie OO Projektu 1.5 FEPW jest taki sam jak udział mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w grupie OO PPW-T: • mikro – 86% • małe – 13% • średnie – 1%
Liczba wspartych małych przedsiębiorstw	szt.	110	
Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw	szt.	8	
Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych	szt.	846	Wartość określona w FEPW dla CS 1 (iii).
Nowe przedsiębiorstwa objęte wsparciem	szt.	254	Udział nowych przedsiębiorstw w grupie OO Projektu 1.5 FEPW jest taki sam jak udział startupów w grupie OO PPW-T: 30%.

Tabela 11. Wskaźniki rezultatu

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa	Założenia i obliczenia, na podstawie których została określona wartość docelowa wskaźników
Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne – instrumenty finansowe	PLN	52 795 284,86	Jako inwestycje prywatne rozumiany jest wkład Partnerów Finansujących – zgodnie z oceną ex ante 10% wartości pożyczek udzielanych OO.

Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)	EUR	11 671 335,22	Jako inwestycje prywatne rozumiany jest wkład Partnerów Finansujących – zgodnie z oceną ex ante 10% wartości pożyczek udzielanych OO. Kurs EUR przyjęty do przeliczenia – taki sam jak w przypadku wkładu EFRR (4,5235 zł/EUR).
Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe	szt.	423	Rezultatem wszystkich inwestycji finansowanych Pożyczką na rozwój turystyki będą innowacje produktowe, procesowe, organizacyjne lub marketingowe. Dostępne dane historyczne nie odnoszą się do innowacji wg wyżej określonych typów oraz nie dotyczą innowacyjności przedsiębiorstw w branży turystycznej i pokrewnych. Nie były one w takim ujęciu przedmiotem raportu „Monitoring innowacyjności polskich przedsiębiorstw. Wyniki IV edycji badania 2022” (Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, 2022) oraz danych gromadzonych w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Nie były także monitorowane w ramach projektu PPW-T. Źródła tych danych mogą być tylko orientacyjnym punktem odniesienia. Zatem ze względu na brak adekwatnych danych historycznych, które
Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe	szt.	212	
Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje procesowe	szt.	211	
Liczba wprowadzonych innowacji produktowych	szt.	212	
Liczba wprowadzonych innowacji procesowych	szt.	211	
MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne	szt.	423	
MŚP wprowadzające innowacje marketingowe	szt.	212	
MŚP wprowadzające innowacje organizacyjne	szt.	211	
Liczba wprowadzonych innowacji marketingowych	szt.	212	
Liczba wprowadzonych innowacji organizacyjnych	szt.	211	

			pozwołyby precyzyjnie oszacować strukturę innowacji wdrażanych w projekcie oraz brak preferencji dla danego typu innowacji wartości docelowe wskaźników dla poszczególnych typów innowacji zostały określone na zbliżonym poziomie. Założono, że w finansowanych inwestycjach będzie wprowadzona co najmniej jedna innowacja.
Miejsca pracy utworzone we wspartych jednostkach	EPC/rok	286	Do wyliczenia liczby utworzonych miejsc pracy przyjęto dane z projektu PPW-T – wyliczono kwotę udzielonej pożyczki przypadającej na 1 utworzone miejsce pracy (58 miejsc pracy przy wartości udzielonych pożyczek na poziomie 107 mln zł).
Liczba przedsięwzięć proekologicznych	szt.	0	Wskaźnik ma cel informacyjny ¹ w związku z tym, że wsparcie przedsięwzięć proekologicznych (zgodnie z definicją wskaźnika zawartą na Liście Wskaźników Kluczowych) nie jest głównym celem inwestycji finansowanych w ramach projektu 1.5.

¹ Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027 dane nt. realizacji wskaźników w celach informacyjnych są pozyskiwane z poziomu projektu w procesie monitorowania, ale poziom ich wykonania w projekcie nie stanowi przedmiotu rozliczenia z beneficjentem. Dla wskaźników stosowanych w celach informacyjnych określa się na poziomie projektu wartość docelową 0.

2.7 Ponowne wykorzystanie środków

Ponowne wykorzystanie środków powracających do końca okresu kwalifikowalności odbywać się będzie na podstawie zawartej umowy o dofinansowanie, jak również na zasadach określonych w artykule 62 Rozporządzenia Ogólnego.

Warunki ponownego wykorzystania środków przeznaczonych na instrumenty finansowe w ramach Programu po zakończeniu okresu kwalifikowalności są określone na podstawie zasad wynikających z następujących dokumentów:

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231.159 z dnia 30 czerwca 2021 r.),
- Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079);
- Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.

Wszelkie Zasoby Zwrócone będą przekazywane do Funduszu Powierniczego na rachunek, wskazany w umowie o dofinansowanie. W okresie do wcześniejszej z następujących dat rozwiązania umowy o dofinansowaniu lub zakończenia Okresu Kwalifikowalności, Zasoby Zwrócone będą ponownie wykorzystywane, zgodnie z art. 62 ust. 1 Rozporządzenia Ogólnego na:

- pokrywanie opłat za zarządzanie BGK oraz opłat za zarządzanie Partnerów Finansujących lub
- dalsze inwestycje za pośrednictwem tych samych lub innych Instrumentów Finansowych, zgodnie ze Strategią Inwestycyjną i Odpowiednimi Regulacjami lub;
- zróżnicowane traktowanie inwestorów, o którym mowa w art. 61 Rozporządzenia Ogólnego (jeśli dotyczy) lub;
- pokrycie strat w związku z występowaniem ujemnych stóp procentowych.

BGK uzgodni z IZ kolejność wykorzystania Zasobów Zwróconych. Po okresie kwalifikowalności – w przypadku braku innej dyspozycji IZ – Zasoby Zwrócone będą ponownie wykorzystywane na cele wskazane powyżej zgodnie z art. 62. ust. 2 Rozporządzenia Ogólnego i art. 32 Ustawy wdrożeniowej.

2.8 Polityka Wyjścia

Polityka wyjścia z Funduszu Powierniczego po zakończeniu realizacji Projektu w zależności od decyzji IZ może przyjąć następujące scenariusze:

- kontynuację aktywnego zaangażowania środków Zasobów zwróconych poprzez ich dalsze angażowanie w fundusze szczegółowe;
- wycofanie środków Funduszu Powierniczego należnych IZ, niezaangażowanych w Umowy Operacyjne zawarte przez BGK oraz nienależnych Beneficjentowi z tytułu Opłaty za Zarządzanie, a także Partnerom Finansującym z tytułu wynagrodzenia za realizację Umów

Operacyjnych i dalszą pasywną obsługę umów operacyjnych do czasu zakończenia okresów wygaszania portfeli;

- wycofanie aktywów Funduszu Funduszy pomniejszonych o należną Beneficjentowi Opłatę za Zarządzanie oraz przeniesienie na Instytucję Zarządzającą lub inny wskazany podmiot praw i obowiązków wynikających z umów operacyjnych.

Decyzja o przyjętym scenariuszu polityki wyjścia nastąpi najpóźniej na 6 miesięcy przed okresem zakończenia realizacji projektu.

2.9 Założenia dotyczące aktualizacji lub zmiany Strategii Inwestycyjnej

Zakłada się, że przyjęte w Strategii rozwiązania i założenia będą poddawane systematycznej i cyklicznej weryfikacji, odpowiednio do wniosków wynikających z monitoringu wdrażania instrumentów finansowych. Aktualizacja Strategii Inwestycyjnej będzie miała miejsce w przypadku zaistnienia istotnych zmian na rynku, lub w dowolnym czasie, z inicjatywy IZ lub BGK. Aktualizacja może mieć na celu zweryfikowanie i diagnozę luki finansowej, a także czy zastosowana interwencja w postaci instrumentów finansowych odpowiada potrzebom grupy docelowej, czy jest efektywna i skuteczna.

Wnioski i rekomendacje wynikające z analizy stanu wdrażania i pojawiających się problemów mogą być argumentem do aktualizacji Strategii Inwestycyjnej.

Jeżeli IZ lub BGK uznają to za konieczne, Strategia Inwestycyjna może zostać zaktualizowana przy uwzględnieniu zwłaszcza:

- dotychczasowych wyników Funduszu Powierniczego i jego wpływu na sytuację społeczno-gospodarczą Makroregionu oraz zmieniających się warunków rynkowych;
- zmian w Odpowiednich Regulacjach;
- zmian Programu, a także zmian Oceny ex-ante lub innych właściwych dokumentów;
- wystąpienia Siły wyższej.

Zmiana Strategii Inwestycyjnej z biznesplanem nie wymaga aneksowania umowy o dofinansowaniu.

3. Załączniki

Plan marketingowy

Załącznik 1. Plan marketingowy

Niniejszy Plan marketingowy stanowi uszczegółowienie Strategii inwestycyjnej w zakresie działań informacyjno-promocyjnych. Celem Projektu jest wspieranie konkurencyjności MŚP z branży turystycznej i pokrewnych oraz zwiększenie potencjału turystyki dla rozwoju gospodarki w Polsce Wschodniej za pośrednictwem zwrotnych instrumentów wsparcia. Chcąc zwiększyć zainteresowanie tymi instrumentami, konieczne jest dotarcie za pośrednictwem różnego rodzaju kanałów do zdefiniowanej grupy docelowej oraz zapewnienie wszystkim zainteresowanym podmiotom wyczerpującej informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia.

Strategia przewiduje promocję produktów finansowych skierowanych do MŚP, prowadzących działalność w branży turystycznej oraz okołoturystycznej, które dzięki wsparciu rozszerzą ofertę produktów/ usług i/ lub zapewnią wydłużenie sezonu turystycznego. Szczególną uwagą zostaną objęte MŚP realizujące inwestycje komplementarne do produktów turystycznych objętych wsparciem priorytetu 5. FEPW oraz firmy prowadzące działalność nie dłużej niż 3 lata (startupy).

Działania informacyjno-promocyjne będą ukierunkowane również na podniesienie świadomości opinii publicznej, w szczególności małych i średnich przedsiębiorców, o zakresie i źródłach pochodzenia dostępnych instrumentów zwrotnych, które mogą stanowić istotną szansę na podniesienie poziomu konkurencyjności przedsiębiorstw a w szerszym kontekście gospodarki Polski Wschodniej. Ponadto celem wszystkich podjętych działań informacyjno-promocyjnych będzie dbanie o pozytywny odbiór społeczny instrumentu, w tym popularyzację rezultatów wspartych inwestycji i dobrych praktyk.

Działania marketingowe dot. Projektu będą prowadzone z uwzględnieniem Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz „Wytycznych dotyczących informacji i promocji Funduszy Europejskich na lata 2021-2027”.

I. Grupa docelowa

Działania informacyjno-promocyjne zostaną skierowane do następujących **grup docelowych**:

1. partnerzy finansujący: instytucje udzielające wsparcia finansowego przedsiębiorcom;
2. przedsiębiorcy i osoby planujące założyć działalność gospodarczą, w tym:
 - przedsiębiorcy planujący realizację inwestycji w Polsce Wschodniej z branży turystycznej i ich kooperanci – tzw. branża okołoturystyczna tj. przedsiębiorcy, których działalność jest zbieżna z wymienionymi w Rozdziale 1.3 Strategii inwestycyjnej rodzajami branż (wg grup/ klas/ podklas PKD),
 - przedsiębiorcy realizujący inwestycje komplementarne do produktów turystycznych objętych wsparciem priorytetu 5. FEPW,
 - przedsiębiorcy prowadzący działalność nie dłużej niż 3 lata (startupy),
 - osoby planujące rozpoczęcie działalności gospodarczej w branży turystycznej i okołoturystycznej;
3. ogół społeczeństwa.

II. Cele komunikacyjne

Grupa docelowa	Kanały dotarcia	Cele komunikacyjne
Partnerzy Finansujący	organizacja spotkań, seminariów i konferencji,	- Dotarcie za pośrednictwem wskazanych kanałów do instytucji udzielających wsparcia finansowego - Pozytywny odbiór projektu wśród instytucji finansowych
Przedsiębiorcy i osoby planujące założyć działalność gospodarczą	Internet (podstrona Projektu, działalność w mediach społecznościowych), prasa, radio, TV, materiały reklamowe (ulotki, foldery), spotkania, szkoleń, konferencji,	- Dotarcie za pośrednictwem wskazanych kanałów do przedsiębiorców z branży turystycznej i okołoturystycznej oraz osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą - Zapewnienie wszystkim zainteresowanym podmiotom wyczerpującej informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia - Podniesienie świadomości przedsiębiorców o dostępności instrumentów zwrotnych oferowanych w ramach Projektu - Pozytywny odbiór instrumentu wśród przedsiębiorców - Popularyzacja rezultatów wspartych inwestycji i dobrych praktyk.
Ogół społeczeństwa	Internet (podstrona Projektu, media społecznościowe), prasa, radio, TV,	- Dotarcie do ogółu społeczeństwa za pośrednictwem wskazanych kanałów - Pozytywny odbiór społeczny projektu - Popularyzacja rezultatów wspartych inwestycji i dobrych praktyk - Promowanie instrumentów zwrotnych oferowanych w ramach Projektu (m.in. we współpracy z POT i ROT)

III. Kanały dotarcia

Analiza marketingowa grupy docelowej wskazała na konieczność skutecznego prowadzenia działań promocyjno-informacyjnych za pośrednictwem następujących kanałów dotarcia:

I.1. Internet

- założenie podstrony Projektu na stronie www.bgk.pl i zamieszczenie na niej:
 - informacji o otrzymaniu dofinansowania z UE;

- opisu Projektu, (w tym jego tytuł/skróconą nazwę, działania, które będą realizowane w ramach projektów, grupy docelowe, cel/cele i rezultaty, wartość projektu);
- zestawienie znaków w wariantach pełnokolorowym
- zamieszczenie informacji o Projekcie na stronach internetowych Partnerów Finansujących;
- przygotowanie artykułów na niezależnych ogólnopolskich i lokalnych serwisach internetowych;
- działalność w mediach społecznościowych (m.in. do popularyzacji rezultatów wspartych inwestycji i dobrych praktyk) i zamieszczenie w nich:
 - informacji o otrzymaniu dofinansowania z UE;
 - opisu Projektu, (w tym jego tytuł/skróconą nazwę, działania, które będą realizowane w ramach projektów, grupy docelowe, cele/cele i rezultaty, wartość projektu);
 - zestawienie znaków w wariantach pełnokolorowym

I.2. Prasa, radio, TV

- organizacja wydarzenia informacyjnego, w tym konferencji prasowej dla dziennikarzy stosownie do sytuacji;
- produkcja reklamy radiowej emitowanej w lokalnych stacjach radiowych;
- produkcja reklamy prasowej oraz przygotowanie artykułów sponsorowanych w mediach lokalnych (m.in. do popularyzacji rezultatów wspartych inwestycji i dobrych praktyk).

I.3. Materiały reklamowe

- zamieszczenie informacji o Projekcie w materiałach promocyjnych Partnerów Finansujących oraz POT i ROTów;
- produkcja przez BGK ulotki/folderu, plakatu.

I.4. Spotkania/ konferencje

- organizacja spotkania z udziałem przedstawicieli Komisji Europejskiej i Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej z okazji podpisania Umów Operacyjnych z Partnerami Finansującymi;
- udział przedstawicieli BGK oraz Partnerów Finansujących w konferencjach nt. finansowania przedsiębiorców oraz konferencjach o tematyce turystycznej;
- organizacja spotkań informacyjnych dla przedsiębiorców we współpracy z Partnerami Finansującymi, powiatowymi urzędami pracy, urzędami miast, urzędami marszałkowskimi, POT, ROTami oraz innymi podmiotami z branży turystycznej i okołoturystycznej;
- organizacja seminariów dla Partnerów Finansujących nt. realizacji Projektu.

Wszystkie instytucje zaangażowane w realizację Projektu będą informować opinię publiczną nt. źródeł finansowania.

Materiały informacyjne i promocyjne a także dokumenty stosowane podczas realizacji Projektu, będą zgodne z opracowanym, w uzgodnieniu z IZ, systemem „Księgi Tożsamości Wizualnej marki Fundusze Europejskie 2021-2027” oraz „Wytycznymi dotyczącymi informacji i promocji Funduszy Europejskich na lata 2021-2027”, w szczególności będą zawierały:

- znak Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej,

- znak barw Rzeczypospolitej Polski,
- znak Unii Europejskiej,
- znak Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

Powyższe wymagania będą stosowane w szczególności do korespondencji prowadzonej w sprawach realizacji Projektu w dokumentacji, w tym w umowach z Partnerami Finansującymi, w materiałach konferencyjnych, szkoleniowych, multimedialnych, broszurach i ulotkach.

IV. Operacjonalizacja

Szczegółowy zakres działań informacyjno-promocyjnych na dany rok określi roczny plan marketingowy, przedkładany przez BGK IZ do zatwierdzenia, do 15 listopada roku poprzedzającego.